

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnstvu prejeman:
celo leto naprej . . . . . K 24.—	celo leto naprej . . . . . K 22.—
pol leta . . . . . 12.—	pol leta . . . . . 11.—
četrt leta . . . . . 6.—	četrt leta 5:50
na mesec . . . . . 2.—	na mesec 1:90

Dopisni naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo,) telefon št. 34.

Izbija vsak dan svojo izredno nedeljo in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna pečit vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplašitve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . . . K 25.—	celo leto naprej . . . . . K 30.—
pol leta . . . . . 13.—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6:50	celo leto naprej . . . . . K 35.—
na mesec 2:30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Debate Šusteršičevega „dodatka“.

Dunaj, 20. jan.

Kakor z jeklenimi kleščami drži obstrukcija stranke večine. Aut — aut. Ali sprejme zbornica dogovorjeni kompromis, ali pa se naj razbij? Pod pritiskom tega ultimata se drobi famozna »zveza v obrambo meščanskih interesov«, katero vodi dr. Šusteršič. Vodja slovenskih klerikalcev in meščanski interesi — volk-pastir nedolžnih ovčic! Le zaslepljenost meščanskih strank, ki so se ustrašile krščansko-socialne demagogije ter nepremišljeno podpisale besedolomni predlog, katerega bo zgodovina najzlastnejših parlamentarnih časov za vedno spojila z imenom slovenskih klerikalcev, je ustvarila situacijo, ki sili vse prijatelje parlamenta in politične morale, da hvalijo obstrukcijo kot rešiteljsko reputacijo našega državnega zbora.

Ultimatum obstrukcionistov stremi za tem, da uveljavi v našem parlamentu zopet politiko razuma, treznosti in poštenja, da iztrga demokratsko zbornico iz spon reakcionarne volilne taktike dunajske komune, ter izposluje uradnikom, kar je njihovega, deželam, kar jim pripada.

Nismo prijatelji obstrukcije, ali reči moramo, da je bilo to grenko zdravilo potrebno, ker bi se sicer stranke večine ne bile spametovale. Tako pa zaupščajo poslanci platformo Šusteršičevega »dodatnega predloga« v pravcatem begu. Italijani so svoj podpis prekalicali. Mladočehi niso predloga cel čas resno smatrali. Poljski klub se hoče prilagoditi večini, žalostni nemški Nationalverband bi rad preklical besede svojega voditelja Grossa, ne upa pa si tega še javno povedati in le krščanski socialci vstrajajo še na okopih, nad katerimi veje Šusteršičeva zastava. Vstrajajo, ker se bojijo kot duševni očetje cele »akcije« naravnost katastrofalne blamaže — in bi vendar najraje vrgli svoje puške v koruzo. Oddahnili se bodo, kadar jih zbornica preglasuje. Roko v roki s krščan-

skimi socialci morajo slovenski klerikalci vstrajati do konca, ker seveda ne gre, da bi zapustili svojega voditelja. Deliti si bodo blamažo in obsojbo cele politične javnosti z gospodo iz dunajskega rotovža.

Ostale stranke so se v stvari že odločile glasovati za kompromis, akoravno še niso storile formalnih sklepov. Zato popoldan niso dale grofu Stürgkhu definitivnega odgovora, temveč storijo to še le jutri. Od danes na jutri pa hoče parlament še demonstrirati, kako se lomi obstrukcija: seja namreč naj traja celo noč, ker vendar ni mogoče priznati, da so obstrukcionisti rešili finančno reformo... Za zvečer ob 10. uri je sklicana konferenca načelnikov strank, ki naj odloči, ali se naj vrši celonočna seja ali ne. Jutri pa bo zbornica glasovala.

Obstrukcionisti bodo s polnim parom reklamirali za sebe veliki uspeh — ako se v svojem zmagoslavnem razpoloženju ne dajo zapejlati. Njihov ultimatum se glasi namreč nekoliko ostreje kakor bi bilo treba. Oni zahtevajo, da se dodatni predlog sploh umakne. V trenutku, ko je gotovo, da ta predlog propade, je ta zahteva formalnost, na kateri se ne da vstrajati, kajti sicer doseže ravno nasprotno od tega, kar je nameraval. Vsaka struna počí, če se jo preveč napne. Zvečer se množilo glasovi, ki zatrjujejo, da se hočejo češki agrarci res postaviti na to formalistično justamentno stališče. Pokazali pa so se preveč spretne, da bi bilo verjeti, da nameravajo na tak način vprostatiti že dozorele politične uspehe. Saj so pristali celo na to, da reši zbornica še tekom tega tedna nekatere važne socialnopolitične predloge in sicer predvsem o reformi pokojninskega zavarovanja za privatne nastavljenice, o službeni pragmatiki za državne učitelje, in o hišno-ravnem davku. Obstrukcijo proti proračunskemu provizoriju pa vzdržujejo ter tudi zahtevajo, da se seja proračunskega odseka sme vršiti še le danes teden. Ta zahteva izvira iz dejstva, da so bila češko-nemška spravna pogajanja preložena. Čehi sumijo, da predloži vlada v tej stvari za nje jako nepovoljne predloge, od

katerih bo seveda v znatni meri odvisna nadaljna parlamentarna taktika čeških opozicijskih strank. Ako bi vlada o vsebini svojih prelogov obvestila češke agrarce, oziroma vse prizadete stranke že danes, bi menda obstrukcionisti svoje zavlačevalne načrte opustili. Toda vladi na tem prav nič ni ležeče. Ona bi rada finančni načrt, za vse drugo ima pripravljen § 14. . . .

V zbornici govori že cel dan češki agrarni poslanec Rychtera. V kuloarjih in po vestibulu pa stikajo voditelji strank svoje državniške glave ter se dogovarjajo o načinu, kako bi se dalo celo afero najlepše spraviti s sveta. Češki agrarci so pripravili zvečer 114 dodatnih in spreminjalnih predlogov h kompromisu mešane komisije ter jih grozijo podati ter spraviti k poimenskemu glasovanju — ako se Šusteršičev predlog ne umakne. Ta taktika bo morda ojačila pritisk na stranke in je izvrstna, ako preplaši nazadnje drja. Šusteršiča tako, da potegne s svojim »dodatkom« čez polje, gnan kakor zajec, od veselo vriskajočih obstrukcionistov. Videli bomo, ali si ga bodejo krščanski socialci upali obnoviti.

Nepremišljenosti in trmoglavosti krščanskih socialcev pa bi češki agrarci ne smeli do kraja slediti. Zadržljivo naj se z gotovo zmagajo politične poštenosti, ki je obenem popolni debate triumvirata Šusteršič-Fink-Gross.

Hochenburgerju et comp.!

Pred par meseci vladalo je po celi slovenski zemlji veliko razburjenje radi krivičnega zastopljanja slovenskih sodnih praktikantov in sodnikov v okrožju graškega nadsoodišča in osebno v okrožju celjskega okrožnega sodišča. Razburjenje se še ni pogojevalo, pa tudi justična uprava se ni niti zganila, da bi popravila vsaj deloma svoje napake, s katerimi je kršila pravico. Pritožbe zastopljenih niso imele uspeha; nasprotno se je pravosodna uprava na nečuden način še pomnožila število med nami bivajočih nemškutarških sodnikov.

Ko so prišla po dolgem pričakovanju sredi decembra sodna imenovanja, se Hochenburger še ni upal z barvo na dan. Imenoval je sicer par Slovencev, par mest je pustil prostih; zakaž, to je dobro vedel. Za popolnoma slovenski slovenjegraški okraj imenoval je nato za sodnega predstojnika razupitega Pavlička; tako je torej zasedel zopet en nemškutar najslabše vrste mesto, katero je bilo preje zasedeno po Slovincu.

Stvar nas je osupnila; ker smo na pričakovali, da bode upošteval Hochenburger razburjenje med nami in imenoval v Šoštanj Slovence za sodnega predstojnika, smo čakali. Te dni pa je bil imenovan za Šoštanj tudi nemškutar — Trtnik. Tako nam je Hochenburger vzel zopet eno slovensko sodniško mesto; obenem pa je zopet spravil dva štajerca (Nendla in Lena-ta) na Kranjsko. Ali ni sistem popolnoma jasen? Na Štajersko bode naselili polagoma nemškutarje, štajerske Slovence bodo dali na Kranjsko, Kranjce bodo pa menda pometali v morje — ako si bomo pustili vse to dopasti.

Zdaj sta nezasedeni dve mesti sodnikov pri okrožnem sodišču v Celju. Ker nam je Hochenburger odjedel Gornji grad in ker je eno izmed praznih mest v Celju itak bilo vedno slovensko, zahtevamo, da dobimo Slovenci obe mesti pri okrožnem sodišču v Celju. Samo na ta način lahko ublaži Hochenburger vsaj deloma nam storjeno krivico. Praktikantov Cajnkota in Kacjana se seveda do sedaj še ni imenovalo za avskultante; ali se mislita Hochenburger in Pitreich iz nas norčevati? Ali ne uvidita, da spravita na ta način justično upravo še ob tisti mali ugled, katerega mogoče še ima? Ali se ne bojite katastrofe?

Naravnost sramotno za nas je pa to, da se morajo štajerski Slovenci umikati z rodne grude takim duševnim revčkom, kot se jih najde baš le pri naših sodiščih. Imenovani so bili nemškutarji, ki sploh nimajo zmožnosti za to službo, to pa le zato, ker je postala pravosodna uprava politična. Za pravice nas Slovencev se ti ljudje sploh nič ne menijo; davijo

nas, ker mislijo, da nas bodo zadavili. Prišel bo pa čas, ko bomo vstali. Božji mlini meljejo počasi, toda sigurno.

Slovensko javnost je pa lahko sram, ker se tako malo briga za germanizacijo naših sodišč. Vsak dan čutijo naši ljudje, ako pridejo k sodišču, da nas tlačijo tu nemški nacionalizem, pa mesto da bi se uprli temu početju, začeli so celo mladi odvjetniki in odvjetniški kandidati v Celju pri sodišču konsekventno švabčariti. V Narodnem domu čujemo na shodih hudovanje, pri sodišču pa vidimo, kako se z nemško govornico podpira tiste, ki so bili na shodih napadeni.

Pričakujemo, da bodo poklicani faktorji storili vse potrebno, da ne bomo le zadnje brce zopet tako lahodušno pretrpeli in z enim samim shodom opravili!

Albanske homatije.

Iz Albanije ne prihajajo nikakršne nove vesti, znamenje, da je vse, kakor je bilo in da nimajo nobenega novega kandidata za prestol. Vele-sile pa se trudijo priti do sporazuma glede skupne akcije v teh pokrajinah. Pravijo, da je kontrolna komisija edina kompetentna, napraviti red v Albaniji. Iz tega je razvidno, da smatrajo na Dunaju, od koder prihaja ta brzojavka, provizorično vlado za odstavljeno in da tudi Esad paši prav nič ne zaupajo. Z Dunaja brzojavljajo pa tudi, da bosta Avstro-Ogrska in Italija storila posebne korake v Albaniji, da bosta pripravljena na vsako eventualnost. Oficijoznega poročila, da zapuščajo Grki Epir, ni, pač pa mislijo na Dunaju, da so Grki že začeli zapuščati nekatere pokrajine. V kratkem bodo velesile tudi izročile Grški in Turčiji note glede Egejskih otokov in Epira. Vendar je zelo lahko mogoče, da bodo takozvani sveti bataljoni skušali proglasiti Epir kot avtonomno pokrajino in jo braniti proti prikopitvi k Albaniji celo z orožjem.

LISTEK.

Jubilaj fotografske umetnosti.

Letos je poteklo 75 let, kar sta Francoz Daguerre in — nekaj tednov za njim — Anglež Talbot iznašla danes do čudovite popolnosti razvito fotografsko umetnost.

Dne 7. januarja 1839. je slavni fizik Arago naznanil pariški akademiji znanosti, da se je slikarju Daguerreju posrečilo ustvariti s pomočjo luči na prepariranih srebrnih ploščah trajno držeče slike. Slikar Daguerre je iznašel fotografiranje v družbi s svojim prijateljem Niepeejem, kateri pa je prej umrl, predno je bila iznajdba končana.

Daguerre je svojo iznajdbo pokazal trem znamenitim članom francoske akademije, a skrivnost svoje iznajdbe ni hotel pojasniti, nego je zahteval, da vlada njemu in sinu njegovega soiznajdnika Niepeeja dovoli dosmrtno penzijo. Vlada je Daguerreju nakazala 6000 frankov letne penzije, Niepeejevemu sinu pa 4000 frankov. Nato je Daguerre dne 19. avgusta 1839 v francoski akademiji pojasnil svojo iznajdbo. Imenovali so jo daguerrovotipijo. Iznajdba je napravila kolosalno senzacijo.

Slaba stran daguerrovotipije je bi-

la ta, da se je po vsaki plošči dala napraviti le ena slika. A ta nedostatek je še tisto leto odpravil Anglež Talbot.

Prve fotografije so bile v primeru z današnjimi seveda jako preproste. Toda izpopolnjevanje nove umetnosti je hitro napredovalo, zlasti od tedaj, ko so na mesto srebrnih plošč prišle steklene plošče. Kar je znameniti fizik Arago pred 75 leti v francoski akademiji prerokoval, to se je do pičice izpolnilo: fotografska umetnost se je razširila po vsem svetu in je postala največjega pomena tako za znanost kakor za marsikako praktično delo.

Iz skromnih začetkov je postala fotografska umetnost nekaj čudovito dovršenega. V spomin na letošnjo 75letnico te iznajdbe so v Londonu te dni postavili Talbotu spomenik, a tudi francoska izumitelja Daguerre in Niepee dobata že tekom prihodnjih mesecev svoj spomenik. Tudi je čitati v listih, da se pripravljata razstava, ki naj pokaže, kako so se razvili in izpopolnili fotografski aparati od velokromne camere obscurae pa do današnjih finih in natančnih aparatov.

V zarji trpljenja.

F. K.
(Konec.)

Zopet se je zasmejala in se pri-maknila bližje k njemu. Mamljiv duh je izhajal iz njenega telesa. Rožnata

barva njenih golih ramen se je bližala skozi dim cigarete, kakor marmor, vablljivo in obenem mrzlo. Tomejev pogled je počasi objel njeno telo in obtičal na tistih ramah. Glad ga je žgal in začutil je divjo slast po mesu. Vonj Vandinega telesa ga je mamil in podžigal njegov nagon, da se je tresel kakor mrzličan, po vsem telesu. Zazdelo se mu je, da izhaja iz tistih ram mehka, topla luč, ki sije v njegovo dušo in jo pali in muči.

»Njej sem dal, ona mi mora vrniti,« je prešinilo njegove misli in isti čas je začel tih šepet:

»Hrast razrije korenine jelke, da dobi luč in pijavka se zažre v meso, da živi.«

»Zakaj molčiš?«, ga je predramila Vanda iz zamišljenosti.

»Ne vem.«

»Tomej! Ali si pijan, ali blazniš?«

Hlastno jo je pogledal.

»Blaznim? Ne, Vanda. Vidiš, kar je bilo, je bilo in tisto so bile sanje blaznika, a danes je berač spoznal luč. Ali poznaš ti življenje?«

Vidiš, jaz ga. Zdaj vem in nikoli več ne pozabim. Jaz sem lačen, Vanda, tako lačen, da bi te zgrizel na kosce, a ti mi ne daš kruha. Prav imaš. V znamenju svojega pota ho-diš in tam ni zapisano tega. Jaz pa hočem živeti, hočem.«

Govoril je počasi, sunkoma in besede so se mu trgale v prsih. Zrl je v tla, kakor zločinec in drgetal. Vanda ga je gledala nainrvo za-

čudeno, potem pa je prasnila v vesel smeh.

»O ti ubogi Tomej! Kruha hočeš? Glej, glej! In k meni si prišel? O ti norček ti!«

Smeh ji je zaprl glas. Legla je nazaj na divan in si brisala solzne oči. Tomej se je sklonil in zasadil svoj plamečji pogled v sijoče ramena, kakor bi hotel kri iz njih izsesati. Premagal ga je čar teh krasnih oblik in sladkost svežega mesa mu je stresala telo.

»Ali bi?«, je pomislil. »Tako trde so, tako slastne, za samo uživanje ustvarjene. Tja v sredo bi zasadil zobe, da bi se odkrhnili kosci rožnatega mesa, kakor krheli zrelega jabolka.«

Glad mu je iztisnil potok slin iz izsušenih ust, da so se mu pocedile po bradi.

Vandi je zamrl smeh na ustnicah. Prijela ga je za ramo in ga stresla.

»Kaj me gledaš tako? Kaj ti je? Bodi vendar pameten!«

»Ali bi?«, je poltiho zamrmral.

»Kaj govoriš?«

»Govorim? Nič ne govorim.«

Prisedla je bližje k njemu.

»Glej, Tomej, bodi tak, kot si bil vedno, drugače bom mislila, da si blazen. Tomej! Bojim se te!«

Sklonila se je k njemu in ga objela okrog vratu.

Tomej je zahropel.

»Blazen nisem! Nikdar. Zmage hočem, kruha!«

Bolgarija pred revolucijo?

V Sofiji, 17. januarja.

Narodno sobranje je razpuščeno in v določenem času se imajo vršiti nove volitve, ki naj donese kabinetu ministrskega predsednika Radoslava vova potrebno večino.

Siri se vest, da bo vlada v svrhu, da si zagotovi večino, razveljavila zakon o proporcionalnem volilnem sistemu. Do sedaj vlada še tega ni storila, ni pa izključeno, da se k temu res odloči.

V tem slučaju pa je čisto gotovo, da bo zavrelo po vsi državi in da se bo vnela takšna borba, kakršne doslej Bolgarska še ni doživela.

Pa naj se vrše volitve v narodno sobranje že po tem ali onem sistemu, eno je čisto gotovo, da se bo to pot volilna parola glasila: »Tuk bgarški narod in Bolgarija, — tuk ferjo!« (Tu bolgarski narod in Bolgarija, — tu Ferdinand!)

Ne da se več prikrivati, da se vsa politična borba vedno bolj in bolj osredotočuje okrog ene točke — okrog osebe carja Ferdinanda.

Car Ferdinand ni bil v Bolgarii nikdar priljubljen in če bi narod ne imel gotovih ozirov, bi ga bil že zdavnaj spodil tja, kamor spada. Toda pardonirali in respektirali so ga kot očeta — narodne dinastije, ki so si jo Bolgari hoteli ustvariti s tem, da so Ferdinandu odvzeli vzgojo njegovih otrok ter jo poverili raznim odličnim bolgarskim in slovanskim rodoljubom in pedagogom, ki so imeli v prvi vrsti nalogo, vzgojiti carjeve otroke, pred vsem kot žarke bolgarske patrijote.

Pri tem bi bilo tudi ostalo, ako bi ne bilo usodnih dogodkov l. 1913. in ako bi se ne bilo nad vsak dvom vzvišeno dokazalo, da je glavni krivec vseh nesreč, ki so v tem letu zadela Bolgarsko, car Ferdinand sam.

Za to se je ljudska nevolja jela vedno odločitej obračati proti carju in glasen izraz tega razpoloženja so bile že volitve v narodno sobranje dne 6. decembra lanskega leta.

A še je bil čas, da se zajezi započeta kampanja proti carju in njegovi dinastiji. V to svrhu bi bilo treba, čim je bilo izvoljeno novo narodno sobranje, temeljito spremeniti vso državno politiko.

Toda car Ferdinand je zamudil to ugodno priliko in posegel po sredstvih nasilstva in terorizma v času, ko bi mu bilo najbolj potreba čim največ koncilijantnosti in umerjenosti.

Z razpustom novega sobranja pa je že celo izbil sodu dno ter s tem povzročil, da se bo vsa volilna borba vršila sedaj pod parolo: »Proč s Koburžanom!«

In kolikor se da presoditi, bo imela ta kampanja ob koncu koncev ta efekt, da bo i Ferdinanda zadela ista usoda, kakor njegovega prednika Batenberžana, ako se mu ne pripeti še kaj hujšega.

Zdi se, da se car Ferdinand v polni meri zaveda nevarnosti položaja, zato je kar preko noči izginil iz Sofije in čaka sedaj nekje v svojem skrovišču na nadaljni razvoj dogodkov.

To je storil docela pametno, ker v Sofiji bi nemara v bližnji bodočnosti res ne bil več varen življenja... Zanimivo je stališče, ki ga zavzemajo listi vzpričo razpusta narodnega sobranja.

»Balkanska Tribuna« priobčuje članek, v katerem naravnost poziva bolgarski narod, naj se osvobodi Koburžanovega jarma, ki je sramotnejši, kakor je bil svoje dni turški.

V istem smislu piše tudi »Kambana«.

»Bulgarija« proglašča razpust narodnega sobranja kot novi državni prevrat, ki je za Bolgarsko prav tako usodopoln, kakor oni 29. junija 1913., ko je car izdal povelje za napad na Srbe. List pravi nadalje: »Sedaj se započne nova borba med narodom in nasilnikom in čisto gotovo je, da bo v tem boju podlegel nasilnik.«

»Mira« tudi označuje razpust narodnega sobranja kot državni prevrat, ki bo imel prav tako slabe posledice, kakor zločinsko podjetje dne 29. junija 1913. ki ga je zaukazal neposredno car Ferdinand sam...

Pod temi avspicijami se pričinja sedaj nova volilna borba.

Kako bo končala? Kdo bi mogel to vedeti! Bojimo se, prav močno se bojimo, da nam ta volilna borba donese — revolucijo. Če pa se razpase revolucija, potem pa z bogom Koburžan, z bogom za vedno avstrofilska politika v Bolgarii!

Angleški mornariški program.

Iz Londona prihaja, kakor smo že snoči poročali, vest o sporu v an-

gleškem kabinetu zaradi proračuna mornariškega ministra lorda Churchill. Spor je nastal zato, ali naj obvelja princip lorda Churchilla, da si ohrani Angleška 60% superioriteto v dreadnoughtih in še večjo superioriteto v drugih vojnih ladjah in manjših enotah. Anglija ima sedaj ali pa gradi 40 dreadnoughtov, do leta 1920 naj bi dobila še 16 dreadnoughtov, tako da bi imela takrat 56 dreadnoughtov, Nemčija pa samo 35. Angleška vlada pri tem ni štela 3 dreadnoughte, ki jih je obljubila Kanada. Zato hoče angleški mornariški minister gradnjo dreadnoughtov nekoliko pospešiti, tako da bi bil program za marec 1916 izdelan že koncem leta 1915.

Avstrijske in italijanske gradbe dreadnoughtov pa so ustvarile za Anglijo nov položaj in mornariški minister pravi, da se je situacija za Anglijo poslabšala. Anglija ima namreč princip, da mora biti v Sredozemskem morju tako močna, kakor katera koli tamošnjih držav. Anglija zahteva torej sedaj tudi za Sredozemsko morje nove ladje.

Štajersko.

Sankcionirana deželna postava. Cesar je sankcioniral deželno postavo, s katero se določajo doneski zavarovalnic za one stroške gasilnih društev, ki nastanejo s podpiranjem ponesrečenih gasilcev, oziroma njihovih rodbin in z odškodninami za konje, ki so bili poškodovani pri prevozu brigalnice, oziroma moštva k požarom.

Volitve v celjsko okrajno bolniško blagajno. Celjski mestni urad kot »upravna oblast« celjske okrajne bolniške blagajne je izdal novi razglas, v katerem določa volitev delegatov za delodajalce (mojstre) po okrajih in sicer bi naj volil celjski sodni okraj (mesto in okolica) 28, vranski okraj 4. in gornjegrajski okraj 3 delegate. Slovenskim volilcem se priporoča, naj se na ta razglas ne ozirajo in naj se teh volitev sploh ne udeležijo, kajti volilni imenik je še vedno isti, t. j. krivično in nepravilno sestavljen. Dokler se vse sedanje volilno postopanje ne razveljavi in ne popravi vse krivice, se Slovenci volitev ne morejo udeležiti.

Slovensko gledališče v Celju. V nedeljo smo imeli na skromnem našem diletantskem odru — Sudermanna. Vprizoril se je ob žalibože skoro prazni dvorani štiridejanski njegov igrokaz »Cast«. Sudermann je, kakor znano, izvrsten poznavalec odra in zato piše tudi svoje stvari z naravnost rafinirano tehniko. Tudi »Cast« je polna krasnih, zelo hvaležnih, a tudi jako težkih vlog. Ko sem slišal, da se namerava vprizoriti ta igrokaz, nisem bil, odkritosrečno povedano, nič kaj vesel; menim namreč, da težkega Sudermann diletantski oder ne zmaga (saj se od diletantov naravno ne more zahtevati tega, kar od izobraženih igralcev) in da je tudi med našim občinstvom težko doseči zanj potrebnega zanimanja. Zato sem šel v nedeljo s prav mešanimi čustvi v gledališče — a ko sem videl vprizoritev, sem se veliko zadovoljnejši vrnil. V splošnem se mora namreč reči, da so naši diletanti tokrat nudili mnogo več ko se je sploh v normalnih razmerah moglo od njih pričakovati. Posamezni prizori — tako v drugem, tretjem in četrtem dejanju — so zato vzbudili mnogo odkritosrečnega priznanja in so bili izvedeni res tako, da so šli človeku do duše. Ne bodem pisal običajnih pohval, rečem le, da so bile vloge Lenora Mühlring (Marta Hrašovec), grof Trast-Saarberg (dr. Lev Brunčič), Robert Heinecke (Franc Mravljak) in komercialski svetnik Mühlring (Miloš Stibler) nekaj izbornega; kvečjemu bi se dalo reči, da se je prijelo Roberta včasih malo preveč patosa. Dobra je bila nadalje neutrudljiva naša igralka dr. Kalanova v vlogi Heineckeve žene, potem stari Heinecke (Jos. Molek), Amalija Mühlring (Vera Založnikova), Alma Heinecke (Dragica Mirknikova), Kurt Mühlring (Tone Kurnik) in Mihalski (dr. Milko Hrašovec). Blagajnik dramatičnega društva ne bo s to predstavo zadovoljen, občinstvo pa je vsem sodrudnicam in sodrudnikom odra za velik trud in istinito velik umetniški užitek izvanredno hvaležno. O potrebi novih kulis sem pa že bral v našem listu in bi je znova utemeljeval, če bi vedel, da to kaj zaleže!

Volnik pri Celju. Kakor vsako leto, napravili smo tudi letos na naši slovenski šestrazredni šoli lepo božičnico, pri kateri je bilo obdarovanih 50 otrok in sicer jih je dobilo 30 celo obleko, 20 pa obutalo. Nabralo se je v ta namen med domačini čez 400 K (domača posojilnica dala je tudi letos 170 K). A tudi drugače naša slovenska šolska mladina ni za-

žena! Krajni šol. svet ustanovil je že pred leti šolsko kuhinjo, za katero postavi vsako leto 400—500 K v svoj proračun. Od 1. decembra pa do 28. februarja dobijo revnejši in oddaljenejši otroci v telovadnici svoje toplo kosilce. Letos n. pr. prisede vsak dan 230 otrok k gostoljubni mizi. — Tako se v Volniku leto za leto delo za slovenske otroke in sicer na tihem brez hrušča in trušča. Pa je tudi v Volniku edina nemška šola na Slovenskem, katera ne napreduje, da si obstoja že čez 15 let in dasi delajo za njo vsi uradi (od najnižjega do najvišjega v deželi), dasi pobirajo za njo denar ne le po domačem cesarstvu, ampak celo tje gori do Hamburga, dasi so nam poslali 20 do 30 dunajskih nemških otrok v pomoč, a ne gre, pa ne gre. Čast našemu slovenskemu ljudstvu, čast našim domačim voditeljem!

Iz Zalca. (Protest proti nemškutarskim sleparijam pri volitvah v okrajno bolniško blagajno.) V nedeljo se je vršil pri Janiču v Zalcu občni zbor rokodelske zadruge za Zalec in okolico. Udeležba je bila iz trga in vseh sosednih občin izvanredno velika. Vodil je občni zbor g. Jože Šusteršič, posestnik in čevljarški mojster v Zalcu. Pri razgovoru o razmerah v celjski okrajni bolniški blagajni se je oglasil k besedi g. dr. Ernest Kalan iz Celja in je opisal, kako postopajo nemškutarji pri sedanjih volitvah delegatov. Njegova izvajanja so vzbudila pri obrtnikih nemalo ogorčenje in sklenilo se je zahtevati od štajerskega namestnika, da nemudoma odvzame celjskemu magistratu nadzorstvo nad okrajno bolniško blagajno. Dalje so obrtniki odločno protestirali proti sedanjemu volilnemu postopanju in sklenili, da se na podlagi sedanjega volilnega imenika volitev ne morejo udeležiti. Vse sedanje volilno postopanje se mora razveljaviti in pod vodstvom nepristranskega političnega uradnika na podlagi pravnega imenika in v smislu pravil razpisati nove volitve. Gg. Šusteršič in Mikuš sta še govorila o raznih aktualnih obrtniških vprašanjih, na kar je bilo to lepo zborovanje zaključeno.

Iz Št. Lj. v Slov. goricah. Tukaj imamo na slovenski šoli učiteljsko Rošker, rodom Slovenko, ki je vzor neznačajnosti. Da je nemčurka, je po tem same po sebi umevno. Da učiteljica na slovenski šoli stanuje v »Südmärkinem« domu, je od sile; vse meje pa presega, ako nosi ta gđc. R. »vzgojiteljica slovenskih otrok« protestantovskemu pastorku v šentiljski molitnici svečnike! Da se Nemcem samim ne gabi tako hinavstvo in klečeplazstvo. Fej!

Iz Ruš. Podravska podružnica Slov. plan. društva vabi svoje člane na 14. občni zbor, ki se vrši dne 8. svečana ob 2., ozir. 3. popoldne v gostilni g. Jožefa Muleja v Rušah po običajnem dnevnem redu. — Tačasni predsednik Lesjak.

Iz Ruš. V tukajšnjem Bralnem društvu je zavel svež duh, kar je pokazala izborna uspešna veselica na Štefanovo! Nastopila je tokrat naša mladina v dveh dram. igrah in moškem, ozir. mešanem zboru s prav dobrim uspehom. Zivela napredna ruška mladina!

Iz Ruš. Tukajšnji marljivi učitelj F. Stani je srečno prestal veliko in nevarno operacijo na želodcu pri usmiljenih bratih v Gradcu.

Smarsko-rogaško učiteljsko društvo zboruje 1. februarja ob 1. popoldne v Šmarju. Na dnevnem redu je tudi predavanje tov. Zidarja o elektriki.

Konec nemške agrarne stranke na Štajerskem. V nedeljo se je vršil v Šmihelu na Zg. Štajerskem drugi strankin kongres »nemškega centra«, na katerem je naznanil drž. poslanec Brandl, da se je nemška agrarna stranka na Štajerskem razpustila in pridružila »nemškemu centru«. Drž. posl. Neun-eufel je zadrževal na tem kongresu, da »nemški centru« nikakor ni klerikalen.

Iz Gradca. Štajerski deželni odbor se je imel baviti v seji, ki se je vršila v ponedeljek s precejšnjo poverbo pri dohodkih deželne telovadnice. Poneverjalo se je osobito dohodke, ki so tekli iz vstopnine na drsališče: te poneverbe segajo že več let nazaj do lanske zime in znašajo 7000 K. Uradnik, ki je to zakrivil, je že iz službe odpuščen in je upeljana proti njemu disciplinarna preiskava. Sodniji ga deželni odbor še ni naznanil, ker so sodniki obljubili poravnati povzročeno škodo.

Razpisano je mesto okrajnega pomožnega učitelja za mariborski politični ckranj.

Koroško.

Pravočasna rešitev. V Celovcu je padel v Glino ljudskošolski učenec

(Štefan Babin. Padec je videl poštni uradnik Valentin, ki je skočil za dečkom in ga s skrajnim naporom spravil še živega iz vode.

Aretacija ljubljanskega begunca. V Pontablu so aretirali na pošti laškega podanika delavca Antoinetta. Može je pobegnil iz Ljubljane, kjer je hotel nekoga ubiti. Gospodarju je sporočil, da naj mu pošlje zaslužek v Pontabel. Ko je prišel v Pontablu na poštni urad, da bi dvignil denar, so ga aretirali in poslali ljubljanskemu sodišču.

Davčna oblast in knjigovodstvo. Bivši trgovec Franc Pierer v Celovcu je bil obtožen in tudi kaznovan zaradi preizkave fatiranja. Može se je pritožil na upravno sodišče in trdi, da je lahko mogoče, da je kdaj pre malo fatiral, ker ne vodi dvojnega knjigovodstva in ker ni nikdar napravil inventure, ker je sam gospodar tega kar ima. Upravno sodišče je pritožbo zavrnilo, češ da ne zahteva dvojnega in tudi ne enostavnega knjigovodstva, ker za pravilno fatiranje ni ravno treba toliko knjig, marveč zadostujejo tudi navadne bilježke.

Trgovska in obrtna zbornica celovška in koroško šolstvo. V zadnji seji zbornice je govoril tajnik dr. Kaiser tudi o finančnem položaju glede od deželnega zbora sklenjene reforme ljudskih nadaljevalnih šol na Koroškem, ki naj se reformirajo po vzorcu solnograške reforme. Sprejet je bil nato predlog stalnega odbora, ki pravi, da zbornica že sedaj izjavlja, da se zavaruje proti pobiranju tozadevnih doklad. Zbornica svetuje, da bi se s to zadevo še počakalo toliko časa, da se bo videlo kakšne uspehe je dosegla solnograška reforma. Tudi naj se pri reformi gleda na to, da se postavi pobiranje doneskov na bolj splošni temelj.

Drobne vesti. V Beljaku so aretirali delavca K. Hobija, ker je na sumu, da je ukradel v hlevu pivovarne Fischer, Ivanu Metzgerju srebrno uro in verižico. Hobi tatvino taji. — Mrtvega so našli v svojem stanovanju v Paternjanu uslužbenca v lekarni Kirchlechner, Adama Gasser-inklerja. Na truplu ni nobenih znakov, ki bi kazali kako nasilnost. — V Holmiču je ukradel neznan tat iz zaklenjene sohe posestnikovega sinu 170 K. — V Št. Danielu je vlomil neznan tat v puščico v tamošnji cerkvi in jo izpraznil. O tatu nimajo nobene sledi.

Primorsko.

Goriški deželni zbor bo sklican bržkotte konec meseca januarja na štiritečensko zasedanje. Na dnevnem redu je proračun za l. 1914 in pa nekaj zakonskih načrtov.

Občni zbor moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici se ne vrši v soboto, dne 24. t. m. radi zabavnega večera, ki ga priredi tukajšnje Glasbeno in pevsko društvo, ampak teden dni pozneje, dne 31. januarja ob pol 9. zvečer pri »Zlatem jellenu«. Po občnem zboru bo slavnostno odkritje vzhodnega pola, prve diplome!

Pritožba goriških veleposestnikov. Goriški veleposestniki so se pritožili na državno sodišče, ker so se všteli pri zadnji deželnozbornski volitvi cerkve in župnije med veleposestvo. Tozadevna obravnava bi se bila morala vršiti dne 15. t. m. pa je bila preložena na nedoločen čas, ker še ni zbrana zadosti dokazilnega gradiva.

Goriška trgovska in obrtna zbornica. Pri zadnji seji zbornice je bilo voljeno za l. 1914 za predsednika Jos. Venuti, za podpredsednika Karl Multsch, za prov. predsednika Josip Paternolli. Za člane stalnega odseka so bili izvoljeni Anton Orzan, Anton Pontoni, E. Braunitzer in Peter Sarcinelli. Za delegata zbornice pri drž. železnici je bil izvoljen Multsch, za njegovega namestnika pa Pontoni.

Požar. V ponedeljek zvečer je zanetila iskra iz dimnika električne centrale v Krmini senik in hlev založnika pive, Josipa Schererja. Senik in hlev sta pogorela. Škoda ki je pokrita z zavarovalno znaša 7000 K.

X. veliki Ciril-Metodov ples v Trstu. Ta sijajna prireditev tržaške slovenske mladine, ki obhaja letos svojo desetletnico in je prinesla C. M. družbam v svojih dosedanjih devetih plesih okroglo 50.000 K čistih dohodkov, se vrši letos v soboto, dne 7. svečana v vseh prostorih Narodnega doma v Trstu, z znanim portrtvovalnim sodelovanjem tržaških narodnih dam pod pokroviteljstvom g. Zinke dr. Rybafove. Letošnja prireditev bode, kot jubilejna posebno sijajna in so vse priprave za čim lepši uspeh v najlepšem tiru.

Umrl je na Reki mornar Herme-negild Picot, ki se je ponesrečil pri spuščanju dreadnoughta »Szent Istvan« v vodo.

Umrl je na Reki mejni grof Edward Pallavicini, ki je prišel k slovesnemu spuščanju v vodo dreadnoughta Szent Istvan. Grofu je postalo jutraj slabo, peljali so ga domov, kjer je še isti večer umrl.

Laški ponarejalci denarja na Reki. O razkritju obsežne družbe ponarejalcev laškega denarja in o poteku preiskave poročajo iz Reke še sledeče podrobnosti: Aretiranci so priznali, da so izdali že za več kot 100.000 lir ponarejenih bankovcev v Albanijo. Glavni vodja družbe je že včeraj omenjeni gostilničar in vinski trgovec Lunjevics v Trziču. Ta mož ima precej temno preteklost. Pred nekaj leti je bil obsojen v Trstu na 8 mesecev ječe, ker je organiziral nevarno družbo tatov. Nato je bil obsojen zaradi obrekovanja policije, posebno policijskega agenta Titza na 4 leta ječe. Po prestani kazni je šel v Trzič, kjer je otvoril gostilno. Toda kmalo se je izselil v Verono. Tam so ga zasačili pri izdaji ponarejenih bankovcev in ga zaprli. Bil je 7 mesecev v preiskovalnem zaporu, nakar so ga izpustili, ker niso mogli zbrati zadosti gradiva za obsodbo. Vrnil se je zopet v Trzič in pričel vinski trgovino. Aretacija Lunjevicsa se je izvršila sledeče: Lunjevics je pisal nekemu prijatelju na Reki, da je pripravil izdati ponarejene bankovce po 50 in po 100 lir. Ta je obvestil o tem pismu obmejno policijo na Reki. Na poziv policije je pisal ta Lunjevicsu, da naj pride na Reko, češ da je našel tu neko osebo, ki je pripravljena vzeti za 25.000 lir bankovcev z 80% rabatom. Lunjevics se je pripeljal s svojim prijateljem Calavichom na Reko. S sabo je prinesel 92 bankovcev po 100 lir in 185 bankovcev po 50 lir. Reški prijatelj je čakal Lunjevicsa na kolodvoru. Ko mu je pokazal Lunjevics bankovce, je ta namignil policijskim agentom, ki so bili že pripravljene, nakar so oha aretirali. Preiskava je dosegla, da sta delala Lunjevics in Calavich bankovce v Trziču pri Lunjevicsu. Ta dva sta imela tudi tovariše v Prezidu na Hrvaškem. Ta se izdaja za Troho, je pa bržkotte fotograf Trocca, ki je bil svoječasje obsojen v Trstu zaradi ponarejanja avstrijskih bankovcev po 100 kron. Hrvaška žandarmerija je Troho aretirala. V njegovem stanovanju so našli več različnih ponarejenih bankovcev in dva ponarejena avstrijska goldinarja.

Dnevne vesti.

Na čelu besedolomnikov. Ve-fikanska blamaža preti dr. Šusteršiču. Sama nečimernost ga je zapeljala, da je posodil svoje ime predlogu, ki pomeni nevedno in nedostojno besedolomstvo napram gosposki zbornici, ki spravlja v nevarnost uradniško službeno pragmatiko in ki je naravnost naperjen zoper obstanek parlamenta. Ta predlog pomeni brezobrazno besedolomstvo, zakaj odposlanci gosposke in poslanske zbornice so sklenili kompromis in častna dolžnost, zahteva poštenja je, da se tega dogovora drže. Tega se tudi vsi zavedajo in zato ni hotel nihče na prvem mestu podpisati besedolomnega predloga, ki naj obvaruje dunajske krščanske socialce morebitne izgube kakega občinskega mandata. Nihče ni hotel na prvem mestu podpisati tega predloga, zato ga je podpisal dr. Šusteršič, samo da bi se pokazal kot nekaj voditelj parlamentarne večine. Dr. Šusteršič ni imel niti najmanjšega stvarnega interesa na tem predlogu, pač pa je moral vedeti, da spravi s tem predlogom v nevarnost vse finančni načrt, uradniško službeno pragmatiko in cel državni zbor. Pa vendar je posodil svoje ime, samo da je briljiral kot prvi predlagatelj! Taka nečimernost presega vse meje. »Slovenec« se zdaj izgovarja, da je dr. Šusteršič podpisal ta predlog na prvem mestu zato, ker je deželni glavar. To je prazen izgovor, kajti v poslanski zbornici ne pride nič v poštev, če je kdo dež. glavar ali ne. Dr. Šusteršič je dobil priliko, da podpisje prvi ta nesrečni predlog, ker ga nihče drugi ni hotel podpisati, tudi noben minister-poslanec. Zdaj sedi dr. Šusteršič lepo v tinti. Vse beži od njega in od njegovega predloga in posledica tega predloga je le velika kriza. Da je dr. Šusteršič res le iz gole nečimernosti posodil temu predlogu svoje ime, kaže zgodovina postanka tega predloga. Kakor poroča zelo zanesljiva korespondenca »Zentrum« je baron Bienert že pred enim tednom naznanil voditeljem gosposke zbornice, da se pripravlja ta predlog, a gosposka zbornica ni hotela o tem nič slišati. Predlog so potem stilizirali krščansko - socialni voditelji princ Liechtenstein, eksminister Wittek in župan dr. Weiskirchner, navzočni pri tem so pa bili tudi minister Hei-

nold, vodja finanč. ministrstva Engel in baron Bienerth. Dr. Susteršič se zaven niso klicali, ko so kuhali ta predlog, le ko je bila stvar zrela, so mu dali predlog, naj ga prvi podpisne in vzame nase odij. Najbrž mu še tega niso povedali, da so vprašali tudi prestolonaslednika za njegovo mnenje, da pa se je postavil prestolonaslednik na stališče gosposke zbornice. Torej sama nečimernost. »Slovenec« opravičuje dr. Susteršiča s tem, da je tudi Mladočeh Maštalka podpisal Susteršičev predlog. Mladočehi niso Susteršičevega predloga nikdar resnim smatrali, a če ga je tudi Maštalka podpisal, ne briga to dr. Ravniharja prav nič, tudi ne »Slov. Narod«. Za dr. Ravniharja velja klubova disciplina, s tem pa še nikakor ni rečeno, da se strinja s predlogom, ki ga je podpisal g. Maštalka, še manj pa, da bi se moral s tem predlogom strinjati »Slov. Narod«. Stališče »Slov. Naroda« je bilo od vsega začetka jasno: poslanska zbornica je dolžna izpolniti sklenjeni dogovor in držati dano besedo, ne le ker je to dolžnost poštenja, ampak tudi ker se da le tako ohraniti parlament, zagotoviti finančni načrt in službena pragmatika ter preprečiti § 14. Na dr. Susteršiču pa ostane madež, da je izposodil svoje ime besedolomnemu predlogu, ki je imel namen, ubiti uradniško pragmatiko in razgnati parlament.

»Zapravljeni milijoni.« Kakor je nedavno tega pisal »Slovenec« o defraudacijah in tatvinah na magistratu, tako otepa sedaj okrog sebe z »zapravljenimi milijoni«. Kakor ni preje nikoli navedel konkretnega slučaja v svojih bajkah o tatvinah in defraudacijah, tako se tudi sedaj skrbno ogiba povedati kakšno točno podrobnost o »zapravljenih milijonih«. Seve »oberžupan« Štefe si hoče za vse slučaje obdržati vratca odprta, da bo lahko, ako bo potreba s pozno in gesto najpoštenjšega in najnedolžnejšega človeka v občinskem svetu zatrljal: »Nikoli nismo trdili, da so bili zapravljeni milijoni!« Poznato te manevre Štefetovali in njegovih kumpantov. Ko se ga je v občinskem svetu pozvalo, naj z ozirom na tozadevne članke in notice v »Slovencu« navede imena tistih, ki so na magistratu kradli in defraudirali, je mož napravil najnedolžnejši obraz in hitel zagotavljati, da on in s njim tudi »Slovenec« ni hotel nikomur in nikoli očitati kake defraudacije ali tatvine. V »Slovencu« pa gozbeza na vsa usta in piše, da se mesta občina nahaja »na robu gosposkarskega prapada«, če prav ve in se zaveda, da je vse to, kar piše, gola in debela laž, ki jo je izpočel sam v svojih brezmernih hudobnostih in propadlosti. Takšno postopanje se sicer samo obsoja, vendar pa bo treba poskrbeti, da se takšnim lopovščinam napravi na primeren način enkrat za vselej konec.

— Nova revija v Ljubljani. V Ljubljani prične v kratkem izhajati, kakor čujemo, revija »Glas Juga«, ki bo priobčevala članke v slovenskem, hrvaškem in srbskem jeziku. Ta revija bo glavno glasilo vseh jugoslovanskih nacionalistov. »Glas Juga« bo izhajal vsak mesec. Kdaj izide prva številka, nam ni znano.

— Po Ljubljani se razširja vest, da bode ljubljanski Sokol na pustni terek opustil svojo prireditev. Prepričali smo se pa na merodajnem mestu, da je ta govornica popolnoma neosnovana in da bode tudi leto do društvo kot zaključek letošnjega predpusta s priredbo »Ples v maskah« gotovo nadkrililo vse letošnje take in enake zabave.

— Plesni in družabni večer avstrijskega mornaričnega društva v Ljubljani. Glede na prireditev avstr. mornaričnega društva v Grandhotelu Union dne 24. t. m. se na mnogostranska vprašanja vlnudno pojasnjuje, da so se posebna vabila podala izključno samo društvenim članom. Pristop imajo pa tudi nedruštveniki, ako so jih upeljali člani društva in so jim preskrbeli preje vstopnice, ki se dobe v odborovi pisarni, Dunajska cesta 14. Prireditev je brez vstopnice. V odborovi pisarni se sprejemajo tudi pristopna naznanila novo vstopivših članov.

— Prvo tekmovalno sankanje v Ljubljani. Za to športno prireditev, ki se vrši prihodnje nedeljo 25. t. m., pričeni ob 10. uri dopoldne, na Tivoljskem sankališču, se je že dosedaj prijaviло lepo število tekmovalk in tekmovalcev, pričakovati pa je, da se oglaševati še kranjski sankalci izven Ljubljane. »Ljubljanski športni klub« bode progo za tekmo primerno uredil in zavaroval; ostri ovinek bode s snežno steno za en meter več kot doslej zvišan. Da se natančno določi brzina vsake vožnje, bode start s ciljem telefonično zvezan. Končni razpored tekme je naslednji: 1. Tekma juniorjev. (Vloga 2 K.) 2. Tekma za prvenstvo Ljubljane. Prva

vožnja. 3. Damska tekma. (Vloga 2 kroni.) 4. Tekma za prvenstvo Ljubljane. Druga vožnja. (Vloga za obe vožnji skupaj 2 K.) 5. Tekma dvosedeznih sank. (Vloga za en par 2 K.) 6. Tekma za prvenstvo kluba. Kot častne nagrade so za prva tri mesta pri posameznih tekмах določene lične srebrne in bronaste plakete. Tekmovalci naj se blagovolijo čimpreje prijaviti (najpozneje do sobote popoldne pri g. Josipu Malenšku, Ljubljana, Kmetška posojilnica, ki sprejema tudi vloge in daje pojasnila.

Poroka. Danes 21. t. m. se poroči v evangelijski cerkvi na Dunaju bivši kranjski deželni poslanec Anton baron Codelli von Codellisberg, Sterngreif und Fahrenfeld, graščak na Turnu pri Ljubljani, z baronico Valentino Wladoto pl. Solopiskovo, hčerjo pokojnega barona Wladote, najvišjega dednega vratarja kraljevine Češke. Kakor znano, je baron Codelli ločen od svoje žene, virtuozinje na goslih baronice Conche Codelli in je sedaj prestopil k protestantovski veri.

V Mostah je policija silno stroga, toda samo proti posamnikom. Ko je zadnje dni zapadel sneg, se za razne mogočnike ni nič zmenila, pač pa je radi odkidanja snega takoj prijel stražnik nekega hišnega posestnika, čegar hiša niti ne leži ob cesti. In dasi je ta hiša ločena od ceste po globokem jarku, preko katerega vodi od lastnika samega napravljene mostiček in dasi ni pred hišo nobenega trotoarja, vendar je bil dotičnik policijsko kaznovan z globo 2 K, ker ni pred svojo hišo odkidal snega. In vendar ne hodi pred njegovo hišo nihče drugi, kakor samo on in njegova rodbina! Pred drugimi hišami tik ob cesti v Mostah pa še sedaj leže nedotaknjene plasti snega, a policija se za to nič ne zmeni, kakor se v Ljubljani tudi ne briga za to, da bi se potrosili s pepelom ali peskom nevarno polzki pločniki. Je pač res, da je pri spoštovani državni policiji vse narobe prav!

Umrli je gosp. Franc Pevc, tovarnar v Dolu pri Ljubljani, v starosti 55 let. Pogreb se vrši jutri ob pol 4. uri iz deželne bolnice. Naše sožalje!

Iz Kamnika. Odkar imamo električno razsvetljavo, stoji na Glavnem trgu takozvani »transformator«. Ljudje pravijo, da ga ta koliba tam nič kaj ne pišne. Postavili naj bi jo bili tja v kot h Katoliškemu domu. Če pa že mora tukaj stajati, tedaj naj slavni občinski odbor postavi poleg te še eno, da bo vsaj simetrija. V drugi kolibi naj razstavijo slike: Rihar (še vedno župnik v Mekinjah), Johanca iz Vodice, Marija sedaj Jožef Cerar iz Sel. Krek, Susteršič, Lampe in Lavrenčič. Napraviti naj dajo po teh slikah tudi razglednice. »Slovenec« in »Domoljub« morata celo leto brezplačno — seveda — inserirati, in v cerkvi na Sutni mora tudi kaplan, župnik, dekan, kanonik ali celo škof po opravljenem duhovnem opravilu o priliki kakega zborovanja različnih zvez (Slomškarjev, kmetov, abiturientov in dr.) povedati, oziroma zaukazati: vsak klerikalec ali vsaka klerikalka, ki pride v Kamnik, mora si ogledati na Glavnem trgu v paviljonu, recte kolibi galerijo ali zbirko slik in kupiti vsaj eno razglednico. Vstopnina 20 v, razglednice po 10 v. To bi vsekako neslo, na kar bi treba misliti, kajti tudi v Kamniku postajajo slabi časi. — Še slabše bo za Kamnik, ko bo iztekla železnica od Trojan na Domžale, mesto skozi Tuhi in Kamnik, kar je gotova stvar, dasi je »Slovenec« kmalo po volitvah tolažil ali bolje »slepil« Kamničane, da zadeva še ni definitivno rešena. Naravnost uničen pa bo Kamnik, ako se Domžalcem posreči dobiti tudi urade. — Kamniški tehant, pardon kanonik seveda poreče: to še ne bo jutri in dokler imam jaz v Kamniku glavno besedo, storilo se bo v Kamniku vse, kar bom jaz ukazal, ali je to liberalcem in morda tudi klerikalcem (vsaj nekaterim) všeč ali ne. To radi verujemo, kajti kateri občinski odbornik pa bi se drznil meni kaj ugovarjati. Ali morda Kratnar, ki sedi v občinskem zastopu, dasi ne plača ficka davka? Ali Simenc in Lap, ki bi gotovo več ne smela, odati v rdečih plaščih, nositi pri procesijah neba? Edina pred katerima ima še nekoliko respekta, sta župan Dezan in mestni stražnik Kolman. Pri teh dveh mora včasih kaj potpeti, to pa samo zato, ker ju potrebuje kakor riba vode.

Mater poškovala. Kajzarica Marija Makovec v Doleh pri Moravčah je svojo 83 let staro mater s pacilico in z brkami tako zdelala, da jo je težko poškovala.

Iz Litije. Litijski fantje opozarjajo cenj. občinstvo še enkrat na svoj ples, ki se vrši v soboto, dne 24. t. m. v vseh prostorih Sokolskega doma v Litiji. Sodeluje salonski orkester Sokola I. iz Ljubljane. Posetite nas in

prepričani smo, da bo vsakemu prekratka »Rdeča fantovska noč«.

»Trilica«, velikanska detektivska drama v treh delih žela je občno priznanje. Insencenacija je v resnici nekaj izvanredno krasnega. Dejanje je napeto od kraja do konca. — Veliko smeha vzbuja lepa veselogra in dveh dejanjih: »Dovršena kuharica«.

Popoldanski spored je jako zanimiv. Predvaja se ta spored le še danes in jutri v kinematografu »Ideal«. Dober posel. Državna policija je pred par dnevi prišla 56letnega Josipa Češnovko iz Dobrunj. Možakar rad včasih pogleda nekoliko pregloboko v kozareček, slabo vidi, a je že delal varnostnim organom večkrat sitnosti. Beračil je, se ga potem naskral in pri aretaciji uganjal svoje sitnosti, za kar mu je bil prepovedan povratek v mesto, sedaj so mu ga pa razširili za cel ljubljanski policijski okoliš. Kljub temu, da možakar posebno ne štedi, je imel pri aretaciji pri sebi 145 K, kar je pač dokaz, da je znal vedno pritisniti na prave kljuge. Poslali so ga v njegovo domovno občino.

Prijet nemški dezertler. V Trstu je policija prišla nekega 25letnega Riharda Jaumanna iz Monakovega na Bavarskem, ki je samovoljno zapustil v Monakovem svojo četo in jo popihal v Avstrijo, kjer je dospel do Trsta. Ker je bil mladenič brez dela in jela, ga je avstrijska oblast poslala do nemške meje, kjer ga bodo sprejeli s primerno častjo in zopet potisnili pod zastavo. (Seveda preje v zapor.)

Nesreča. K ti včerajšnji notici imamo pristaviti, da je strojevodja Ivan Premk v kurilnici na južnem kolodvoru snažil svetilko in ko je pripeljal do dotičnega voza stroj, je Premk prišel z desno, ne z levo roko med odbijače, kateri so mu jo zmečkali.

V mestni klavnici v Ljubljani so zaklali od 4. januarja do 11. januarja 79 volov, 6 krav, 306 prašičev, 168 telet, 20 koštrunov in 34 kozličev. — Vpeljali so 904 kg mesa, 3 zaklane prašiče, 57 zaklanih telet in 7 zaklanih kozličev.

V prislino delavnico so oddali 20letnega malopridneža Ivana Karlika iz Škofje Loke, kateri je dosedaj mislil, da bode lahko vedno živel od potepuštva, pa mu je zajec pretekel pot.

18 ovratnikov je našel nekdo na Marije Terezije cesti. Dobil jih pri šišenski mitnici.

Prvi ljubljanski društveni orkester priredi danes dne 21. januarja koncert pod osebnim vodstvom gospoda koncertnega mojstra Bogomila Cernija v kavarni »Krapeš«, Škofja ulica. — Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

Glavni semenj za kožo ter kožuhojivo se bode vršil v ponedeljek, dne 26. t. m. kot navadno v skladiščih tvrdke »Balkan« trgov. špedicijske in komisijske del. družbe na Dunajski cesti št. 23, na kar se gg. zainteresente blagohotno opozarjajo; tozadevna pojasnila pismeno, ustmeno ali telefonično daje zgoraj omenjena družba brezplačno. Telefon št. 100.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Jos. Brinšek, trg. v Trnovem na Notranjskem 42 K, nabrane v gostilni pri »Žefi« na skupnem fantovskem večeru gg. Lampreta in Zanika. G. Jos. Dornik, pos. in kovaški mojster v Trziču je poslal 5 K iz poravnave z g. Karel Pollakom v Trziču. G. Iv. Mencinger na Boh. Bistrici je nakazal med drugim 7 K, katere je nabral g. Burja pri omizju v Mencingerjevi gostilni in 30 K kazenske poravnave Megušar - Hajnrihar. V Št. Pavlu pri Preboldu so igrali igro »Raztresenca«, čisti dobiček 50 K je vposlala tamošnja marljiva ženska podružnica. Gdč. Minka Richter, otr. vrtnarica v Hrastniku je poslala 9 K 26 v, katere je nabrala mala Stanka Bašova iz Hrastnika na veselici ženske podružnice dne 11. t. m. Narodna čitalnica v Škofji Loki je odkazala od dobička društvenega fantovskega plesa dne 11. t. m. 50 K. G. sodni svetnik Anton Mladič v Šmarju pri Jelšah je daroval 10 K mesto venca na krsto pok. kolegu Prevcu. Ga. Podgornikova je podarila 10 K namesto mrtvaških naznanil o izgubi svoje matere.

»Zlato za železo«. Nemški »Schuiverein« je založil kovinske prstane z napisom »zlato sem dal za železo«. Za te obročke je dobilo društvo dosedaj nad 12.000 K. Posebno poročenci radi rabijo take prstane ter darujejo vsoto, ki bi jo sicer plačali za zlata prstana, nemškemu »Schuiverein«. Neki revni zakonski par, ki ni imel denarja, pa je kratkoma poslal društvu svoja zlata poročna prstana v dar. To je požrtvovalnost, ki bi naj tudi nas podčignala!

— Družba sv. Cirila in Metoda je prejela od Neimenovanega sledeči dopis: »Zlato nameste denarja« pošiljam priloženo svoj poročni prstan vsled notice str. 29 letošnje 1. številke »Slov. Branika«. Zena svojega ne more dati, ker se ženam po prstanu pozna, da so gospe; sicer bi bile gospodične. Moški pa smo gospodje, če nosimo prstane ali ne! Naj ta vzgled potegne za menoj mnogo posnemovalcev.« — G. Franjo Pertot, žel. pristav v Trbovljah, je poslal 7 K, katere so nabrali v spomin blagemu Korlu z motom: Vesel družnik, dober humorist, večkrat da celo baritonist, Trboveljsko himno si zapel, Pri nas nastala je vrzel. Pri odhodnici se hoteli navduševati, In nekaj kronc Ciril Metodu darovati, Odšel si brez slovesa v tuji svet, Ohrani bog slovenski te še mnogo let. Darovali so kolegi: Pertot 1 K, Perme 50 v, Vičič 1 K, Črnjavič 50 v, Zorko 1 K, Šircelj 1 K, Sajovic 1 K, Oset 1 krono.

Društvena naznanila.

Občni zbor »Dramatičnega društva« se vrši danes zvečer ob pol 9. uri v restavraciji pri »Novem svetu«.

Seja finančnega odseka za letošnji vsesokolski zlet, vrši se danes v sredo ob 8. zvečer v zvezni sobi v »Narodnem domu«. Bratje, udeležite se polnoštevilno!

»Sokol I.« vabi svoje člane, da se mnogobrojno udeleže petega rednega občnega zbora telovadnega odseka »Sokola I.« Moste osobito pa ustanovnega občnega zbora »Sokola Moste pri Ljubljani«, ki se vršita v nedeljo, 25. t. m. ob 3. uri popoldne pri »Joškotu« na Selu. Bratje, pokazimo mlademu, krepkemu sokolskemu društvu, da vemo ceniti njegov trud. Na zdar! — Odbor.

»Sokol II.« Odbor društva za zgradbo in vzdrževanje Sokolskega doma telovnega društva »Sokol II.« v Ljubljani naznanja svojim članom, da se vrši sestanek za določitev kandidatov za letošnji občni zbor v sredo ob 8. zvečer pri »Vitezu« (Peter Stepič) na Bregu št. 18. Odbor prosi obilne udeležbe.

Vil. Planinski ples v Ljubljani, dne 1. februarja t. l. v Narodnem domu! Ker novi naslovnik do danes ni še izšel, a stari ni več zanesljiv ter »Planinski Vestnik« vsled stavke tiskarjev ne izide pravočasno, prosi osrednji odbor S. P. D. vse one, katerim ne bi bila vsled teh ovir morda dostavljena vabila, osobito pa cenj. svoje člane, da blagovolijo to opustiti.

Kranjski avtomobilni klub. Včeraj zvečer je priredil Kranjski avtomobilni klub v srebrni dvorani Grand hotela Union souper, katerega so se udeležili vsi člani kluba s svojimi rodbinami. Predsednik dr. Karel baron Born in oba podpredsednika Leopold baron Liechtenberg in veleindustriec Vinko Majdič so s svojimi soprogami pozdravljali in sprejemali došle goste. Prireditev so počastili med drugimi: Ekselencen deželni predsednik baron Schwarz s soprogo, župan mesta Ljubljane dr. Ivan Tavčar s soprogo, dvorni svetnik Rudolf grof Chorinsky, graščak vitez Gutmansthal - Benvenuti, deželne vlade svetnik Gustav Karel Kulavics, dr. Demeter vitez Bleiweis - Trsteniški, baron Baillou i. dr. Deželni glavar dr. Susteršič je bil vsled parlamentarnega zasedanja zadržan. Predsednik c. kr. avtomobilnega kluba ekselencen mejni grof Pallavicini je odposlal brzojavni pozdrav. Med supejem je koncertrirala vojaška godba 27. pešpolka, ter se je pozneje razvil animiran ples, ki je trajal do ranega jutra.

IV. redni občni zbor »Ljubljanske podružnice društva jugoslovanskih železniških uradnikov« se je vršil v nedeljo, 18. t. m. ob 4. popoldne v steklenem salonu kolodvorske restavracije. Predsednik g. Planinšek, otvorilvi občni zbor, pozdravi vse navzoče. Omenja posebno odposlanca osrednjega odbora iz Trsta — društvenega predsednika g. Černigoja in tajnika g. Dolinarja, nadalje predsednika in tajnika Zidanmoške podružnice gg. Vargazona in Deržiča, odposlanca ljubljanske podružnice Zveze g. Mlakarja. Predsednik prečita brzojavni pozdrav bratske goriske podružnice in pa pismeni pozdrav že preje omenjene Zveze. Ob splošnem navdušenju pozdravi Planinšek med tem prišedšega dež. in drž. poslanca g. dr. VI. Ravniharja. Predsednik poroča, da je bilo preteklo podružnično kakor tudi društveno leto sploh — na videz mirno, to se pravi, na splošnem žel. polju ni bilo v preteklem letu nikakega večjega mezdnega gibanja. Pač pa so se vršile doma marsikateri ostre in neljube polemike, zlasti z nemškimi tovariši. Označuje po

zaslugi te napade in razpravlja o njih vzrokih in posledicah. (K tej stvari se še povrnemo. Opomba ured.) Omenja, da je preminul v preteklem letu revident juž. žel. tovariš g. Kiopčar Rudolf v 34. letu svoje dobe. Zborovalci vstanejo raz svoje sodeže. Predsednik se zahvaljuje nadalje slovenskemu časopisju, katero je večinoma rade volje prinašalo podružnične vesti in poročila. Imenoma omenja »Slovenski Narod«, »Dan«. O »Slovencu« žal — tega ne more trditi. — Tajnik gospod Keršman poroča podrobneje od podružničnem delovanju. Podružnica ima članov 102, med temi 95 južnih in 17 drž. žel. uradnikov. Častnih in podpornih članov podružnica nima. Odbor je imel 9 sej in več sestankov. Podružnica vživa tudi pri drugih slov. društvi ugled. Podružnica se je udeležila znanega sestanka na magistratu glede ustanovitve realne gimnazije v Ljubljani. Udeleževala se je po svojih odposlancih raznih občnih zborov bratskih podružnic, osrednjega društva, zveze, kongresa narodnih strokovnih organizacij dne 15., 16. in 17. avgusta 1913 i. dr. Ljigina konferenca, ki bi se morala vršiti v preteklem letu v Ljubljani, pa se ni vršila, naj se vrši letos. Zborovanje bi imelo velik pomen. 13. julija je bil sestanek v Ljubljani glede volitev v personalno komisijo južne železnice, ker se je takrat splošno pričakovalo, da bodo člani personalne komisije vsled dobljene nezaupnice od svojih tovarišev, odložili svoje mandate. Dne 22. decembra 1913 je sklicala podružnica v Ljubljano sestanek glede »1/5« in »1/3«. Na tem sestanku se je zelo stvarno in resno govorilo o krivici, katera se godi starejšemu, doslužnemu uradništvu, ko gre v pokoj, s tem, da se mu odmeri v pokojnino samo »1/5« od stanarine. Navzoči so se izrekli soglasno za »1/3«, so se pa tudi izjavili, da so pripravljani — ko pri sedanjih razmerah juž. žel. ni možno kaj ugodnejšega doseči — tudi prispevati za pokojnino eni »tretjinski« odgovarjujoče večje mesečne prispevke. — Iz poročila blagajnika g. Mikliča posnamemo, da se je zvišalo podružnično premoženje koncem leta 1913, na čisto premoženje 653 K 07 v, klub temu, da je imela podružnica raznih stroškov 134 K 91 v (lanski občni zbor, tiskovine, odškodnine, poštnine i. dr.) Denar je naložen deloma v ljubljanski Mestni hranilnici, deloma v poštni hranilnici, v ročni blagajni je bilo koncem 1913 57 K 70 v. — Na osredni odbor je poslala podružnica leta 1913 1320 kron 48 vin. Blagajnik omenja, da so bili člani pri plačevanju mesečne članarine zelo vestni in točni. Zahvaljuje se za naklonjenost glede pobiranja članarine v Ljubljani glavni kolodvor postajnemu blagajniku gosp. Pahorju in pa nadzorniku in postajenačelniku gospodu Schusterschitzu, ki je blagohotno dovolil, da se sme članarina odtrgovati pri blagajni pri mesečnih plačah. V imenu računskih preglednikov poroča gospod Podkrajšek, da je bila pregledana blagajna v smislu pravil 4krat, da je bilo vedno vse v redu in predlaga odvezo blagajniku in celemu odboru, kar se odobruje zgodi. Na predlog g. Sulgaja iz Postojne so bili z vsklikom izvoljeni v novi odbor: Predsednik: Planinšek Fran, revident južne železnice; I. podpredsednik Kelec Janko, oficijal drž. žel.; II. podpredsednik Kneisl Andrej, višji revident juž. žel. Odborniki: gg. Osterman Fran, revident juž. žel.; Keršman Andrej, revident juž. žel.; Gregorc Anton, pristav juž. žel.; Miklič Matko, asistent juž. žel.; Ješe Pavel, asistent drž. žel. in Zlatnar Fran, asistent drž. žel. Namestniki: Ingen. Müller Jan juž. žel. in asistenta Gruden Leopold in Luschützky Josip oba v Št. Petru. Računski pregledniki: Pahor Leopold, višji revident juž. žel. in Podkrajšek Fran, oficijal južne železnice v pok. — Pri točki raznoterosti je poseglo več zborovalec v debato. Tako gg.: Gregorc, Sulgaj, Cian, Luschützky, društveni predsednik Černigoj iz Trsta, Mlakar in drugi. — Deželni in državni poslanec g. dr. VI. Ravnihar je v daljšem, stvarnem govornju slikal položaj v parlamentu in obljubil, da je vedno pripravljen podpirati opravičene prošnje železničarjev in posredovati, ako bi se godila komu krivica, na katerem koli si bodi polju, prosi samo točnih in resničnih podatkov. G. Poženel iz Zagorja prečita resolucijo, v kateri prosi, naj bi ljubljanska podružnica sporazumno z Zidanmoško in osrednjim odborom ukrenila vse potrebno, da bi se postaje Zagorje, Trbovlje in Hrastnik pomaknile v višjo stopnjo stanarine. Resolucija je bila soglasno sprejeta. Ker se ni nihče več oglašil k besedi, je predsednik ob pol 8. zvečer za-

ključil zborovanje z apelom, naj bodo slovenski želez, uradniki zvesti svoji narodni stanovski organizaciji.

»Sokol« v Štepanji vasi je imel v nedeljo v telovadnici pri br. Jos. Anžiču svoj III. redni občni zbor. Od bratskih društev so bili zastopani »Sokol L.« po br. podstarostu Dermelju in br. Ropiču, »Sokol II.« in sokolska župa I. po br. dr. Fetiču. Po pozdravnih besedah br. staroste Iv. Bricelja je podal odbor poročila v svojem delovanju v pretečenem poslovnem letu, iz katerih je bilo posneti, da je društvo v vsakem oziru lepo napredovalo in je v polni meri zaslužil ugled, ki ga uživa med domačini in med bratskimi društvi. Vse društvene prireditve pretečenega leta so izbornu uspele. Društvo ima danes gotovine 1305 K 88 v, skupno z inventarjem pa 2731 kron 73 v premoženja. Članov ima: 5 ustanovnih, 56 rednih članov in 17 članic. Odborova poročila je vzel občni zbor med odobravanjem na znanje, nakar se je odboru podelil absolutorij. Pri nato vrščih se volitvah je bil izvoljen za starosta br. Ivan Bricelj, posestnik in gostilničar, Štepanja vas; za podstarosta br. Franc Anžič, mesar in posestnik, Štepanja vas, za načelnika br. Ivan Brunčič, pleskar, Štepanja vas; ostali odbor se je sestavil sledeče: br. Hlebš Jernej, Selan France, Rebernik Anton, Novak Anton, Kregar Ivan, Kregar Avgust; namestnik: Ivan Genussi; preglednika: br. Hočevar Alojzij in Lokar Franc. Po izvršenem dnevnem redu je br. dr. Fetič izročil »Štep. Sokolu« pozdrave »Sok. župe L. I.« in »Sokola II.« želel mu tudi, v bodočem letu mnogo uspeha in napredka. Br. starosta se je za izročene pozdrave v toplih besedah zahvalil in zaključil lepo uspeli občni zbor. Obenem društvo že danes opozarja vsa bratska in druga narodna društva, da se ozirajo po možnosti na dneve, ki jih je odbor v svoji I. seji določil za svoje prireditve: 15. februarja veselico, 3. oziroma ob neugodnem vremenu 10. maja izlet čez Janče v Litijo - Smartno, 21. oziroma 28. junija III. javno telovadbo, 30. avgusta izlet čez Golovec na Skofeljco.

»Sokol« v Trebnjem ima svoj redni občni zbor dne 25. t. m. ob 4. uri popoldne pri bratu Alojziju Pavliću, z običajnim dnevnim redom. Vahijo se vsi člani in prijatelji Sokolstva, da se mnogobrojno udeležijo tega zborovanja, zlasti, ker bode pradal brat Grandovec o Sokolstvu. Predpustno veselico pa priredi Sokol dne 8. februarja v gostilni pri »Lipi«. Kakor do sedaj, se bode društvo potrudilo, da bode ta večer vsem obiskovalcem povsem zabaven. Akad. društva »Slovenija« na Dunaju III. redni občni zbor bo v soboto dne 24. t. m. v dvorani Leithnerju, Auerspergstrasse 6. Začetek ob 8. zvečer. Odbor.

Slov. akad. športnega kluba »Mahan« na Dunaju redni občni zbor dne 24. t. m. v lokalu »Hammerlinghof« VIII. Hammerlingplatz. Začetek ob 8. uri zvečer.

Prosveta.

Prevodi iz svetovne književnosti. V soboto, dne 24. januarja bo v prostorih »Maticе Slovenske« druga anketa o tem vprašanju na podlagi referata, ki je bil pred kratkim iz »Maticе Slovenske« poslan zainteresentom. Ankete se pa morejo udeležiti seveda tudi gospodje, ki slučajno niso bili na I. anketi o tem vprašanju.

Književnost.

»Slovenski Trgovski Vestnik« ima v št. I. novega letnika sledečo vsebino: 1. B. Skalický: Kranjsko vinogradništvo in naša trgovina. 2. Dr. Franc Mohorič: Obrtniški in kazenski predpisi zoper nakup sumljivega blaga. 3. V. Žun: Nove določbe o osebnih davkih. 4. Š.: Letina 1913. 5. Dr. K. Hinterlechner: Praktična geologija. 6. Raznoterosti: Vabilo na naročbo. — Velikanoč ostane premakljiv praznik. — Znižanje obrestne mere. — Nekatere važne razsodbe obrtnih sodišč. — Nemčija — naš konkurent v Srbiji. — Trgovci, sovražniki našega jezika. — Soglasna sodba vseh gospodinj. 7. Statistika: Avstrijsko ribarstvo I. 1912. — Izvoz hmelja iz Avstrije v Ameriko. 8. Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Mariboru. 9. Društvene vesti.

Podpirajte
dijaško podporno društvo
„Radogoj“ v Ljubljani.

Izpred sodišča.

Tomaž Pavšlar proti kranjskemu deželnemu odboru.

Pred senatom deželnega sodišča se je pričela danes ob 9. dopoldne obravnava v zadevi Tomaža Pavšlarja proti deželni kranjski. Senat: c. kr. deželni sodni svetnik dr. Trauner, c. kr. deželni sodni svetnik dr. Toplak in c. kr. deželni sodni svetnik dr. Bošek. Tožbi se je pridružil tudi dr. Oblak kot zastopnik konkurznega sklada Glavne posojilnice. Pooblastila za poravnavo ni. Dr. Oblak predlaga poravnavo, da plača dežela 600.000 K s troški ter bi od te svote odpadla gotova vsota Pavšlarju, na katero bi konkurzna masa ne vodila eksekucije. Tožitelj s to poravnavo ni zadovoljen, ker je za njega zaradi majhnega zneska nesprijetljiva. Zastopnik dežele dr. Dermastija izjavi, da je vsaka poravnava izključena, ker bi javnost potem mislila, da je bil deželni odbor prisiljen skleniti poravnavo, ker je vendar nekaj resnice v Pavšlarjevih trditvah. Zastopnik dr. Vallentschag pravi, da rabi dežela brezpogojno vodne sile g. Pavšlarja. Zato bi bilo v interesu dežele, če mu to odkupi. Deželni zastop pravi v spisih, da Pavšlar ne bo mogel izvršiti projektov, potem bo dežela posegla po teh silah. To pa ni za deželni odbor dostojno. Tudi je v interesu dežele, da na ta način prisloki Glavni posojilnici na pomoč.

Enako pledira tudi g. dr. Oblak. Zastopnik dežele obljubi, da se bo glede poravnave posvetoval s merodajnimi faktorji, da pa ne verjame, da bo prišlo do poravnave.

Tomaž Pavšlar, posestnik v Kranju je vložil po odvetniku dr. Vallentschagu tožbo proti deželi Kranjski v roke deželnega glavarja dr. Šusteršiča za izplačilo 1.600.000 K ter opira svoj zahtevek na sledeče razloge:

1. Projekt Jama.

Da izkoristi vodne sile Save, si je zagotovil Pavšlar vodopravno koncesijo okr. glavarstva Kranj 10. oktobra 1906 za napravo pri Jami 4500 m pod mostom v Kranju. Postavila bi se bile 4 turbine po 800 H P, torej za 3200 H P. To odločilo je razveljavila deželna vlada 7. julija 1908, poljedelsko ministrstvo pa je ugodilo rekurzu Pavšlarja ter naročilo dež. vladi, da reši zadevo meritorično. Nato je deželna vlada z malimi izpremembami 20. novembra 1908 potrdila odločitev prve instance. Tudi poljedelsko ministrstvo je to odločitev odobrilo 20. julija 1909.

2. Projekt Otoče.

Že prej je dobil Pavšlar od okr. glavarstva v Radovljici in sicer 20. januarja 1901 koncesijo za vodno napravo na Savi pri Otočah. Jez bi se bil napravil 120 m nad mostom pri Otočah ter bi znašal efekt 1800 H P. Oba projekta skupaj bi imela torej 5000 konjskih sil.

3. Projekt Zbilje.

Če se k projektu Jama vzame ob Savi navzdol ležeča vodna moč, bi se dala ta vodna moč spraviti na 10.000 do 15.000 H P. Zato je sklenil Pavšlar opcijske pogodbe posestniki mlinov pod projektom Jama in sicer s posestnikom Janezom Drakslarjem za 35.000 K, z Marijo Burgerjevo za 17.000 K, z Jernejem Kepičem za 30.000 K in z Apolonijo Narobetovo za 17.000 K. Vsakemu teh posestnikov je zaaral svojo pravico z 200 K. Te opcijske pogodbe je Pavšlar podaljšal s posestniki od 15. junija 1909 do 1. julija 1910 ter vsakemu plačal za to zopet 200 K. Tudi s posestniki Jurjem Rozmanom in Josipom Rozmanom ter Josipom Dolinarjem se je pogajal Pavšlar zaradi nakupa njih mlinov. Zahtevali pa so: Juri Rozman 30.000 K, Josip Rozman 40.000 K in Josip Dolinar 50.000 K.

Predno še je dobil Pavšlar zadnje odločbo poljedelskega ministrstva, se je začel pogajati z železniškim ministrstvom zaradi prodaje teh projektov. Obenem se je pogajal s firmo Siemens - Schuckert zaradi finansiranja vodnih naprav. Železniško ministrstvo se je za naprave intenzivno zanimalo. Tako je prišel kranjski deželni odbor na idejo, da bi te vodne sile izkoristil za deželo.

Leta 1908. je stopil Pavšlar tudi v pogajanja z Zadržno zvezo v Ljubljani. V razgovorih se je reklo, da naj se udeleži Pavšlar na podjetju s 25%, dežela pa z 20%, dr. Šusteršič pa je izjavil, da se dežela na ta način ne udeleži podjetja, pač pa bi dežela vodne sile morda kupila. Nato je prigovarjal po naročilu dr. Šusteršiča inženir Dušan Sernek 31. decembra 1908 in 6. januarja 1909. Pavšlarja, da naj proda svoje projekte deželi. V sled tega se je Pavšlar začel direktno pogajati z dr. Šusteršičem. Šele ko je dr. Šusteršič poleg kupnine obljubil Pavšlarju tudi še mesto komercialnega ravnatelja pri

bodoči deželni električni centrali, je bil Pavšlar pripravljen prodati svoje načrte. Par dni pozneje, začetkom leta 1909 je izročil Pavšlar dr. Lampetu načrte projektov ter zahteval kot kupnino 1.600.000 K.

Med tem se je stanje pogajanj z železniškim ministrstvom poslabšalo. Železniško ministrstvo je dalo izdelati na podlagi Pavšlarjevih projektov tristopni projekt na isti progi Save. Takrat Pavšlar še ni imel v rokah odloka poljedelskega ministrstva, njegov projekt torej še ni bil pravomočen. Tozadevna vodnopravna obravnava je bila razpisana za 25. maj 1909. Da pospeši rešitev v poljedelskem ministrstvu je interveniral takratni deželni glavar pl. Šuklje na Dunaju ter rekel, da hoče dežela kupiti Pavšlarjev projekt. Komisionalne obravnave 25. maja 1909. se je udeležil tudi takratni deželni glavar pl. Šuklje z več deželnimi uradniki. Pri tej obravnavi se je reklo v imenu deželnega odbora na vprašanje, kak interes ima dežela na projektih, da je dežela Pavšlarjeve projekte prevzela. Četrta dan te obravnave je brzojavil dr. Lampe pl. Šukljetu, da je dalo poljedelsko ministrstvo Pavšlarju koncesijo, nakar je izjavil zastopnik železniškega ministrstva, da je sedaj vsako nadaljnje komisijoniranje odveč.

Poljedelsko ministrstvo je brzojavilo odlok na brzojavno zahtevo deželnega odbora kranjskega, ki pravi, da je v interesu dežele, da dobi Pavšlar koncesijo.

Med komisijonalno razpravo so se vršila pogajanja z deželnim glavarjem pl. Šukljatom. Pavšlar je zahteval 1 milijon takoj in 600.000 K v obrokih ter mesto komercialnega ravnatelja.

Dne 29. maja 1909 je prinesel »Slovenec« članek deželnega odbora »Čegava bo Sava«, ki se zavzema nasproti železniškemu ministrstvu za interese Kranjske. Dne 10. junija 1909 je povabil pl. Šuklje Pavšlarja za 11. junij k sebi. Vršila so se pogajanja s pl. Šukljatom in dr. Lampetom, ta pa je odšel z besedami: »Uredita stvar, jaz sem z vsem zadovoljen«. Koncem razgovora je segel deželni glavar pl. Šuklje Pavšlarju v roko z besedami: »Tako naj bo, 1.600.000 K in mesto ravnatelja! En milijon se izplača takoj, glede plačila ostalih 600.000 K pa bo treba najti še modus. To bo že šlo, ker bo imel deželni odbor v kratkem sejo.« S tem je bila kupčija sklenjena za 1.600.000 K.

Deželni odbor pravi, da ni bilo sklepa deželnega odbora za nakup Pavšlarjevih projektov. Deželni odbor pa je v odgovoru sam priznal, da obstaja tak sklep deželnega odbora, v sled česar je bil dr. Šusteršič upravičen sklepati s Pavšlarjem.

V deželnem zboru dne 23. septembra 1909 je deželni odbornik dr. Lampe stavil nujni predlog, da naj se deželni odbor pooblasti zgraditi na Gorenjskem električno centralo in kupiti potrebne vodne moči. Dr. Lampe je utemeljeval nujnost s tem, da sega po teh vodnih silah tudi železniško ministrstvo. Dežela hoče zgraditi veliko centralo ter oddajati te posameznim krajem na Gorenjskem in tudi ljubljanski elektrarni. Nujni predlog je bil sprejet in deželni odbor je imel generalno kupno pravico do nakupa vodnih pravic in Pavšlarjevega projekta. Tudi so se izvajanja deželnega odbornika dr. Lampeta naslanjala na Pavšlarjeve projekte, ker drugih projektov in načrtov deželni odbor takrat ni imel. Dne 23. februarja 1909 je zahteval deželni odbor od Pavšlarja, da naj predloži vse svoje načrte glede vodnih moči Otoče, Jama in Zbilje ter označi svoje razmerje napram mlinarjem in posestnikom in navede tudi one, s katerimi bi se bilo treba še pogajati oziroma s katerimi bi bilo treba obnoviti pogodbe. Dne 7. oktobra 1909 je ugodil Pavšlar tej zahtevi ter še enkrat podaril, da zahteva 1.600.000 K in mesto komercialnega ravnatelja. Odstop opcijskih pravic pa je že v kupnini. Opције so bile podaljšane do julija 1910. Kupnino pa ima plačati dežela. To je Pavšlar pozneje meseca maja 1910 tudi sporočil dr. Lampetu. Dne 13. junija 1910 je pozval dr. Lampe Pavšlarja za 14. junij ob 7. zjutraj v Medvode. Šla sta k posestnikom mlinov, s katerimi je imel Pavšlar opcijske pogodbe, najprej k mlinarjema Jurju in Josipu Rozmanu. Pavšlar je izrecno naglasil, da se je zedinil z deželo in da je prišel dr. Lampe, da plača kupnino. Enako pri Narobetovi, ki je dobila 17.000 K. Dne 18. junija je prišel dr. Lampe z dr. Peganom in še enim gospodom v deželnem avtomobilu po Pavšlarja, nakar so se odpeljali k ostalim mlinarjem Drakslarju in Kepiču, ker bi se posestniki brez Pavšlarjevega sporazumljenja ne bili pogajali z deželo. Tudi tu je Pavšlar izjavil, da so prišli kupiti mline in kup-

ne pogodbe so se izvršile. V tem, da so kupovali mline, leži priznanje kupne pogodbe dežele s Pavšlarjem, ker je označil Pavšlar nakup mlinov kot del kupne pogodbe z njim, zlasti ker je bil odkup opcije obsežen v kupnini 1.600.000 K. Vendar si je dal deželni odbor v seji dež. zbora 28. oktobra 1910 potrditi nakup teh mlinov, s čimer je priznal nakup opcijskih mlinov, torej tudi kupčijo s Pavšlarjem.

V jeseni 1909 se je obrnil deželni odbor na »Allgemeine Elektricitäts - Gesellschaft Union«, da mu izdela proračune za Pavšlarjeve projekte. Proračun se je tudi napravil ter izkazuje potrebnost 4.452.560 K. Tako naročilo je imela »Union« že januarja 1909, obenem naj bi zainteresirala previvalce in prevzela tudi prenumeracije na tok.

Že septembra 1909 je izdal deželni odbor kranjski brošuro o električnih vodnih napravah, o kateri smo v našem listu že opetovano obširno poročali. Brošura se naslanja popolnoma na Pavšlarjeve projekte Otoče in Jama s 5000 H P. Nastavljeni družbe »Union« so po naročilu deželnega odbora s »Priglasnicami za priklopitev k omrežju deželne elektrarne« zbirali jeseni 1909 interese, katerih se je priglasilo za več kakor 8000 H P. Tudi Pavšlar je zbiral interese v Kranju. Na ta naročila se je skliceval tudi dr. Lampe v raznih sejah deželnega zbora. Deželni odbor je torej tudi že v resnici izkoriščal Pavšlarjeve projekte, česar ne bi mogel storiti, da teh projektov ni kupil.

Iz stenografičnega zapisnika deželnega zbora je tudi razvidno, da se je dr. Lampe o ljubljanski elektrarni sledeče izrazil: »Ljubljanska elektrarna je prvič premlajna, drugič pa bo tudi v par letih prišla do tega, da je več ne bo.« Kako je dr. Lampe to mislil, ni povedal.

Mlini sami za sebe za deželo nimajo nobenega pomena, ker se gotovo ne bo dežela bavila z mlinarstvom in jih more dežela le v zvezi s Pavšlarjevimi projekti izkoriščati, ker bi vodna sila pri teh mlinih tudi ne zadostovala za večje izkoriščanje. Če se to ne vpošteva, je kupovanje teh mlinov samo razmetavanje denarja.

Dežela pa je vložila 17. februarja 1912 projekt glede izrabe vodnih sil na Savi med Kranjem in Medvodami, nakar je razpisalo okrajno glavarstvo v Ljubljani vodopravno razpravo. Ta deželni projekt je zopet t. zv. trostopni projekt, ker se zgrade med Kranjem in Medvodami 3 jez, od katerih obsegata prva 2 jezja Pavšlarjev projekt Jama in Zbilje.

Po obstoječem vodopravnem zakonu pa ni mogoče razlastiti mlinskih in vodopravnih pravic in je tudi komisija okr. glavarstva v Ljubljani spoznala v prilog Pavšlarju. Deželni odbor pa je s tem izrazil, da je upravičen razpolagati s Pavšlarjevimi projekti, kar ne bi bilo mogoče, če bi kupna pogodba s Pavšlarjem ne bila perfektna. Dežela pa noče priznati te pogodbe.

Pavšlar izjavlja, da je hotel pokriti s kupnino svoje obveznosti napram Glavni posojilnici, kar bi bilo znižalo njena pasivna tako, da bi bilo lahko doseči izravnavo z upniki. Ker dežela ni priznala kupne pogodbe, je Glavna posojilnica zarubila Pavšlarju in njegovi ženi vse premoženje, pa tudi proti otrokom Karla Florijana, ki je prevzel večkrat jamstvo pri Glavni posojilnici za Pavšlarja. Je vložila Glavna posojilnica tožbo na eksekucijo.

Tožbeni zahtevek: Tomaž Pavšlar zahteva, da se prizna kupna pogodba med njim in deželo v znesku 1.600.000 K. Dežela mora plačati 1 milijon takoj, ostalih 600.000 K pa v letnih obrokih po 100.000 K začnši z onim letom, ko bodo izgotovljena dela v Jami, Otočah ali Zbiljah. Kupnina se obrestuje po 5% od 1. septembra 1909 naprej. Kupnina 1 milijona naj se izplača tekoma 14 dni, istotako tudi 5% obresti cele vsote. Tudi tožbene stroške ima nositi dežela vse sicer proti eksekuciji.

Tožbeni odgovor deželnega odbora kranjskega.

Deželni odbor kranjski je podal na to tožbo po dr. Šusteršiču zastopnik Dermastija tožbeni odgovor, o katerem pravi, da bi mogel deželni odbor skleniti le s pooblastilom deželnega zbora ali pa po naknadni odobritvi s Pavšlarjem pogodbo. Nadalje pravi, da bi se bila morala skleniti pogodba v seji deželnega odbora. Deželni odbor je vedel, da ima Pavšlar opcije z mlinarji projekta Zbilje. Tudi ima Pavšlar koncesijo za jez v projektu Jama. Glede projekta za Zbilje pa pravi odgovor, da Pavšlar nima koncesije. Pavšlar, ki ga imenuje tožbeni odgovor špekulanta, ni imel vseh mlinov v opaciji in je deželni odbor sklenil z Jožetom Rozmanom kupno

pogodbo pod pogojem, da se mu posreči kupiti tudi ostale mline.

Odgovor pravi nadalje, da je Pavšlar 17. junija 1910 izjavil dr. Lampetu, da odstopi od svojih opcij v korist dežele Kranjske. Pavšlar je odstopil res svoje opcije pri mlinih deželi, samo Burgerjevega mlina ni hotel odstopiti, dokler mu dežela ne izpolni njegovih pogojev, t. j. dokler ne plača kupnine 1.600.000 K za koncesijo Otoče in Jama. Dežela je sklenila opcije za 166.000 K. Dežela pa je drugi dan sklenila brez Pavšlarja opcije tudi z Burgerjevo. Odgovor pravi, da se med Pavšlarjem in tedanjim deželnim glavarjem pl. Šukljatom ni sklenila nobena pogodba ter trdi, da je bil eventualno to le osebni pogovor, odgovor pa pravi tudi, da se tak pogovor sploh ni vršil.

Deželni odbor je bil v principu za nakup Pavšlarjevih vodnih pravic in se je tudi potegoval za to, da dobi Pavšlar koncesijo. Pl. Šuklje pa je interveniral le v svojem imenu, brez vednosti deželnega odbora. Odgovor pravi nadalje, da si je Pavšlar izmislil sklep kupčije z deželo šele 1. decembra 1910. Glede Glavne posojilnice pravi odgovor:

Prišel je polom Glavne posojilnice, pri kateri ima Pavšlar posojilnega dolga nekaj manj kot 1 milijon kron. Vršila se je glavna obravnava pred tukajšnjim porotnim sodiščem proti glavnim krivcem tega poloma. Pri tej obravnavi je tožitelj v občno začučenje pod prisego pričal, da je dne 11. junija 1909 deželni glavar pl. Šuklje sklenil z njim tisto kupčijo. Vsi deželni odborniki in drugi deželni uradniki, ki so imeli v tožiteljevi zadevi opraviti, so bili naravnost konsternirani, ko so izvedeli, kaj je tožitelj pod prisego izpovedal.

Glede brošure pravi tožbeni odgovor, da je izdal deželni odbor, marveč tvrdka A. E. G. Union, pač pa je predgovor signiran od deželnega odbora zato, da se vzbudi med prebivalstvom »večje zaupanje« in da dobi tvrdka neko legitimacijo za zbiranje podpisov. Tudi ne stoji v brošuri, da je deželni odbor sklenil izvršiti to podjetje pač pa pravi na zadnji strani: »Tudi je vpoštevati, da se ravno sedaj nudi deželi najugodnejša prilika, da kupi koncesije za primerne vodne sile.« Tudi je res, da se je tvrdka A. E. G. Union naslanjala pred vsem na tožiteljeve projekte. Da je nabiral tudi Pavšlar podpise na priglasnicah, je storil le v svojem lastnem interesu. Odgovor pravi, da se je dežela pogajala tudi glede Tobellovih, Žumrovih in Žužekovih projektov. Zbiranje priglasnic smatra kot del študij za rentabilitetni račun. Pravi tudi, da je projekt Zbilje sam za sebe celota in da se da s temi silami napraviti električna centrala. Končno pravi odgovor, da ni res, da bi bil Pavšlar izgubil vse premoženje.

Po odgovoru zastopnika dežele dr. Dermastije je predsednik deželni sodni svetnik Trauner ob pol 1. popoldne prekinil razpravo do 4. popoldne. (Dalje prih.)

Obsojen Marijin devičnik. Posestnikov sin Jakob Klajžar v Vincahu na Spodnjem Štajerskem, 24 let star, vnet Marijin devičnik je imel ljubavno razmerje z Ivanko hčerko posestnika Siebicka. Razmerje je imelo resne posledice. Ker se je fant kot odlični devičnik bal staršev, še bolj pa župnika je začel nagovarjati dekle, da naj plod umetno odpravi. Dekle pa ga ni hotelo ubogati. Fant pa le ni odnehal in je vedno bolj silil dekle, da naj ga uboga in da naj opravlja težka dela. Prinesel ji je tudi neke vrste jagod, žganja in neugasenega apna in ji je obljubil, da ji da 100 K, če vzame to sredstvo. Dekle pa se ni hotelo udati pobožnemu zločincu in ga je ovdarilo sodišču. Kajžar je bil obsojen zaradi hudodelstva po § 144. drž. zak. na tri mesece navadne ječe.

Provizijske kupčije. Pred deželnim sodiščem v Berlinu se je vršila te dni zanimiva obravnava proti stenotipistu Karlu Richterju zaradi tatvine in izsiljevanja. Richter je namreč ukradel kot uslužbenec filialke Siemens - Schuckert v Tokio zaupna pisma na japonsko mornariško upravo in je hotel nato izsiliti s pomočjo teh pisem od tvrdke denar. Tekom obravnave so se ta pisma prebrala. Iz pisem je razvidno, da je dovolila tvrdka Siemens - Schuckert japonskemu generalu Fujiji za vsa naročila japonske mornarice 3 1/2% provizijo. Pri naročilih strojev za različne brzozave se je že vnaprej računalo 15% za zaupne izdatke japonskim uradnikom. Obtoženec je bil obsojen na dve leti ječe in v izgovor časti za pet let. Pri tem se je vpoštevvalo kot olajševalni moment dejstvo, da je dala tvrdka obtožencu s takimi manipulacijami povod in vzpodbudo h kaznivemu dejanju.

Razne stvari.

* Zastrupljevalec Hopf je naprosil svojega zastopnika, da naj vloži proti sodbi revizijo pri državnem so-

bili tako dragi, da ta dijak ni mogel nobenega kupiti. Kupil je za mal denar tri zvitke filmov. Ko je prišel domov je opazil, da je bil en zvitek že odprt in nato zopet umetno zlepljen. Diak je prosil profesora, če mu do-

kesarjev izrak: Okrog mene naj bodo samo debeli ljudje.

* Logika in moda. Navadno govore ljudje, da ženske sploh ne znajo logično misliti, celo pa že nihče neče

namen svoje taktike in zato za enkrat ustavljajo nadaljino obstrukcijo v plenumu zbornice. Vršilo se je nato glasovanje. Predlog mešane komisije glede vpogleda v trgovske knjige in samskega davka ter davč-

Dogodki na Balkanu.

Nevarnost za balkanski mir.

Frankobrod o. M., 21. januarja.

Pod tem naslovom priobčuje »Frankfurter Zeitung« daljšo brzojavko iz

Jelovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani

vabi bratsvo članstvo na svoj

redni

občni zbor

ki se vrši

v petek, dne 23. januarja ob 8. zvečer v restavraciji „Narod. doma“.

SPORED:

1. Nagovor staroste,
2. poročilo tajnika,
3. poročilo blagajnika,
4. poročilo pregled računov,
5. poročilo o prorač. za leto 1914,
6. poročilo gospodarja o inventarju,
7. poročilo načelnika,
8. poročilo jezdnege odseka,
9. volitve:
  - a) odbora,
  - b) praporščaka,
  - c) pregled. rač.,
  - d) delegatov za občne zборе ljubljanske sok. župe,
  - e) delegatov za občne zборе slov. sok. zveze,
10. raznoterosti.

Na zdar!

ODBOR.

Jezdni odsek tel. društva „Sokol“

Ljubljani

V četrtek 22. t. m. ob pol 9. uri zvečer razgovor pri »Zlatorogu«.

Vabljeni so vsi člani, zlasti pa oni, ki so se udeleževali javnih nastopov, izletov in jahalnih vaj.

V petek 23. t. m. občni zbor »Ljubljanskega Sokola« in jezdnege odseka.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo«: Ed. Bohinec v Cerkljah na Dolenjskem 3 K 20 v, nabral Al. Marinček ml. na veselici pri Kuharju v Krški vasi in V. Zalar iz Ljubljane 35 K, nabrano na svatbi g. dr. Fr. Trampuha in gdč. Miljutine Žnidaršičeve v Matenji vasi dne 15. t. m. Skupaj 38 K 20 v.

Ziveli nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 18. januarja: Vilibald Zupančič, šolski svetnik v pok., 72 let, Dalmatinova ulica 1. — Ignacij Vakselj, gimnazijski sluga, 56 let, Tomanova ulica 8. — Ivan Butala, bivši pastir, 70 let, Radeckega cesta 9.

Dne 19. januarja: Ivan Grum, ubožec, 83 let, Radeckega cesta 9. — Katarina Prebilih, hči zidarskega mojstra, 22 let, Radeckega cesta 9. — Antonija Škerjanc, vdova užitniškega paznika, 78 let, Žabjak 3.

Dne 19. januarja: Ana Hiršman, hči krojaškega pomočnika, 7 mesecev, Streliška ulica 15.

Dne 21. januarja: Fran Kastelic, občinski ubožec - hiralec, 48 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnici:

Dne 19. januarja: Fran Pevec, tovarnar, 53 let. — Andrej Fojkar, občinski ubožec, 38 let.

Dne 20. januarja: Antonija Kossec, delavka v tobačni tovarni, 23 let.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni do mačega zdravlja, katero se da tako mnogostransko porabi, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesto utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kako to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelino. Steklenica K 2.—. Po poštnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tschlauben 9. V zalozah po deželi je zahtevati izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 25

Racionalno preživljanje otrok mora biti stanovitno in vedno enakomerno, ne sme obsegati neprebavnega skroba in tudi pripravljanje ne sme biti pretežno, izdatno mora biti in cenó, redilno in slastno. Vse te pogoje izpolnjuje »Kufeke«, ki je najboljša hrana za zdrave in za bolne otroke.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.

Dobiva se povsod

Seydlin

Čistilo za zobe

Izdelnje O. Seydl

Stritarjeva ulica 7.

Kemik dr. ing. Hirsch, Olomuc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je »Seydlin« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje.

Serravallo^{vo}

železnato kina-vino

Higijena razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroč. voljo do jedi, okrepča živce, poboljša kri in je

rekonvalescentom in melokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

:: Izborni okus. ::
Večkrat odlikovano.

:: Nad 8000 zdravniških spričeval. ::

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje. 80

Dobiva se v lekarnah v steklenih po 1/2 lit. & K 2:60 in po 1 lit. & K 4:90.

Metereološko poročilo

Vilna od majem 2000   Srednji letni tlak 730 mm

dan	Ces. opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
20. 2. pop.	792.9	—1.5	sr. jvzh.	sk. obláč.	
9. sv.	731.0	—3.1	sr. svzh.	obláčno	
21. 7. zj.	732.1	—7.7	sl. ssver		

Srednja večerajšnja temperatura —2.8°, norm. —2.3° Padavina v 24 urah mm 1.0.

Brez posebne obvestila.

+

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš iskrenoljubljeni oče, gospod

Fran Pevec

tovarnar v Dolu pri Ljubljani

včeraj zvečer ob 10 uri po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v starosti 55 let mirno preminul.

Pogreb predragega rajnika bo v četrtek, dne 22. januarja popoldne ob 1.24. uri iz deželne bolnice k Sv. Križu.

Dol pri Ljubljani, 21. jan. 1914.
Karol, Nola, Vito, Gilka in Berta Pevec, otroci.

Pozor! Pozor!

Jak. Wermuth z Dunaja je tukaj in kupuje odloženo moško obleko, vojaške uniforme, železničarske plašče, sedla in pritlikline, pramice (borte) in plačuje najvišje cene.

Dopisi poste restante. 306

Tvrška Julius Meinl, uvoz kave

priredi dne 23. in 24. januarja 1914 v svoji filijalki

Ljubljana, Šelenburgova ul. 7

poskusno kuhanje

ter občinstvo k temu vljudno vabi. Obenem pripominja, da bo tvrško jako veselilo, če kdo privede še znanca s seboj.

Od devetih zjutraj se bodo zastoj dajale poskušnje le odraslim.

Brezplačno

pošljem vsakemu svoj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog s čez 4000 slikami selidnega, dobrega in cenega blaga vsch vrst.

C. in kr. dvorni dobavitelj
Jan Konrad,

razpošiljalnica glasbil Most št. 441.

Deška vijolina brez loka 4/4 velika, z ožganimi poliranimi tli K 5.80. Finejše izvršitve po K 6.50, 7.60, 9.— itd. Loka za gosli K —90, 1-10, 1-50. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljanje po povzetju.

Na dobro

hrano

in tudi na stanovanje se sprejmejo gospodje. 297

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Čvrst

vajenec

se sprejme s prosto hrano in stanovanjem v trgovini z mešanim blagom. 299

Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«.

Strojepiska

absolventinja srednje šole, večša slovenske in nemške stenografije, išče primorne službe.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 289

Jabolka

po 16—50 vin. od 10 kg naprej razpošilja po povzetju 289

Andrej Oset,

pos. Tolsti vrh, p. Guštanj, Kor.

„Kavarna Kontinental“

Tel. 1330 Gradec Griesplatz 9

razpolaga poleg dunajskih in graških časopisov s sledečimi: Slov. Narod, Slovenec, Dan, Edinost, Narodni List, Straža, Obzor, Agrar Tagblatt, Narodni Listy, Budapesti Hirlap, Il Piccolo.

Ysak dan od 10. ure zvečer do jutra koncert ciganske kapele Čorma Zoni.

Lepa prilika!   Lepa prilika!

Dobro ohranjen

landauer,

dalje enovprezna kočija, lestveni voz in živinska mostna tehtnica se ceno prodajo.

Več pove grajsko oskrbnništvo na Bledu, dr. z o. z. 253

Krepkega dečka

iz poštene hiše s primerno šolsko izobrazbo ter pridne

trgovske pomočnice

sprejme tvrška Jos. Errath v Mokronogu (Dolenjsko). 196

Išče se večja

mesečna soba

za dve dami. Električna luč pogoj. Mogoče je, da se tudi zraven kopel in dobra hrana dobi. 303

Ponudbe pod „Dr. M. H.“ na uprav. »Slov. Naroda«.

VABILO

na

redni občni zbor

„Združenih čevljarjev v Ljubljani“

P. Z. Z. O. Z. v likvidaciji

ki se vrši

v nedeljo, dne 25. januarja 1914 točno ob 2. uri pop. v gostilniških prostorih „pri Auru“ Wolfova ul. 12.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnega občnega zбора.
2. Poročilo a) o računskem zaključku za leto 1913, b) o stanju zadruge,
3. Dogovor o združitvi, oziroma izbris zadruge,
4. Raznoterosti.

P. z. Člani se prosijo, da se občnega zbora polnoštevilno udeleže, ker je to v njihovo korist, sklepom občnega zbora se mora vsak nenavzoč član podvreči.

294   Likvidacijski odbor.

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritliklin išče mirna stranka brez otrok (poštni uradnik) za termin maj 1914.

Ponudbe pod „P. G. 400“ pošto ležečo Ljubljana 1. 302

Lepostanovanje

s tremi sobami, kopeljo in vsemi pritliklinami, v lepi legi, se odda s 1. februarjem t. l. 296

Poizve se v uprav. »Slov. Naroda«.

Išče se vzgojiteljica,

najraje učiteljica, k trem otrokom v Ljubljani z vso oskrbo. — Ponudbe z zahtevo plače na upravništvo »Slovenskega Naroda pod „Vzgojiteljica/268“.

Soba brez pohištva

s posebnim vhodom, čimbolj osojna, se išče za 1. februar.

Ponudbe pod „Zračna soba/295“ na uprav. »Slov. Naroda«. 295

2 lokala

skupno ali vsak posebej se takoj odda v najem na Mestnem trgu 11.

Poizve se v gostilni Pod skalco, tam. 307

Stanovanje

z 2. ali 3. sobami in pritliklin išče mirna stranka za majev termin. —

Ponudbe pod „A. S./252“ na uprav. »Slovenskega Naroda«.

Gela in delna umetna

zobovja kupuje

Fr. Kollisch. Plačujem po vrednosti do 1 K za zob. Samo v petek, 23. januarja od 9.—5. ure v Ljubljani, hotel pri Maltcu, nasproti pošte, I. nadstropje soba št. 1. 293

Išče se

s popolnoma separiranim vhodom (eventualno s hrano) v bližini justične palače. — Ponudbe z označbo cene na uprav. »Sloven. Naroda« pod „I. K. 1/290“. 290

Mesarijo oddam v najem

na najlepšem prostoru, v sredi trga, v Radečah. — Franc Hmelj, Radeče pri Zidanem mostu. 263

Prodajalka

ki bi tudi znala lepa ročna dela, se sprejme takoj v trafiko.

Pismene ponudbe na naslov Franc Bruschkovitsch, Brežice ob Savi, Spod. Štajersko. 206

Dobro vpeljana

pekarija

v Sevnici na Štajerskem z novo hišo in vso pripravo se zaradi preselitve pod ugodnimi pogoji proda.

Natančnejša pojasnila daje Davorin Francič, Ljubljana, Gosposka ulica št. 4.

Svarilo.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih na kakršen koli način naredil Ma k s T u š e k, steklar.

ROBERT BARDUCKVI, mizarstvo, Spod. Šiška. 259

Gostilna

kjer ostajajo tujci, v sredini mesta Maribora

so takoj proda. 270

Denarja je treba 30.000 K. Samo resnim kupcem samim daje pojasnila g. Scherfler v Mariboru.

+

Potrli neizmerne žalosti javljamo vsem sorodnikom in znancem tužno vest o smrti naše iskrenoljubljene soproge, matere, stare matere in tašče, gospe

Amalije Fabian

ki je danes ob 10. uri dopoldne, previdna s svetimi zakramenti v starosti 78 let, mirno in vdano v Gospodu zaspala.

Truplo preblage pokojnice se boče v petek, dne 23. januarja ob 3. uri popoldne slovesno blagoslovilo ter iz hiše žalosti, Vodnikov trg št. 2 prepeljalo k sv. Križu v lastno grobnico k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Ljubljana, dne 21. januarja 1914.

Ivan Fabian, soprog. Franc Fabian, sin. Ana Fabian, sinaha. Marija Fettič-Frankheim roj. Fabian, Fanči, Ivko, Almica Fabian, vnuki in vnukinje Dr. Otan Fettič-Frankheim, soprog vnukinje. Milonca, Majda, pravnukinji.

309

I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

Vizitnice v elegantni obliki priporoča Narodna tiskarna.

Opatija **Anton Kolar** Vila Gombač
čevljar za gospode in dame.

Priporoča se slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih čevljev za gospode in dame in dečke po najnižji ceni.
Popravila se hitro in solidno izvršujejo.

Društvo zdravnikov na Kranjskem
razpisuje s tem 291
podpore iz dr. **Löschner - Maderjeve** ustanove.

Pravico do podpor imajo vdove in sirote zdravnikov, ki so bili člani društva zdravnikov na Kranjskem
Prošnje, opremljene z ubožnimi spričevali naj se pošljejo društvenemu odboru **do 15. februarja.**

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
LJUBLJANA - KOPENIČEVA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PR. FARJ. DR. FR. DERGANČ

Prešerno, subo 267
skladišče
se odda.
Igriška ulica št. 10.

Jabolčnik
čisto in snažno pretočen, prav sladek, za-
fajčno naraven, najboljša vrsta, prešan iz
dobrih sladkih jabol (mošanci) razpošilja
po povzetju liter po 20 vinarjev od 100
litrov naprej 209
Juri Jos. Stelzer, trgovina v moštom
Wetzelsdorf pri Gradcu.

Pristen dober
brinjevec
se dobi pri 43
L. SEBENIKU v Spod. siški.

Sprejemem tako
stenografa-strojepisca
za nemško in slovensko narekovanje in
koncipijenta
s substituc. pravico s 1. junijem 1914.
Dr. Franjo Rozina, odvetnik v
Mariboru.

Hiša
v dobro vpeljano trgovino z me-
šanim blagom in žvranjem, na pro-
metnem kraju v **Ljubljani**, se proda
z opremljeno trgovino vred, pod zelo
ugodnim pogojem. Kupcu se prepusti
tudi pravica, da sme prodajati še na
sedanjo koncesijo, ako bi je sam ne
imel. Denarja se rabi 6 do 8000 K,
za drugo se počaka. 269
Kje, se izve v upravništvu »Slov.
Naroda« pod „št. 269“. Za pismeni
odgovor naj se priloži znamka.

Najboljša in najzdravejša 2024
barva
za lase in brado
je dr. Drallea „NERIL“, ki daje
sivim in pordečelim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temporjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri
Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Lase kito, podlage in mrežice
vseh vrst; gledališčne in teatralne
potrebščine itd.

Proti prahajom, luskinam
in izpadanju las
deluje najboljšje priznana
Tanno-chinin tinktura
na lase
katera okrepjuje lasišče, odstranjuje
luche in preprečuje izpadanje las.
1 steklenica z navodilom 1 krome.
Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mlj, medicinal. vin, specialiti-
tov, najfinjših parfumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod itd.
Dr. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Rocijeva cesta št. 1.
polj. avog. zdravnik Fran Joščevski
in št. mesta. 10
V tej lekarni dobite tudi zdravila, ki
dajeta najboljši rezultat pri zdravljenju
s. kr. boleznih in drugih bolezni
kranjske in ljubljanske.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 33
M. GELHAUS, oblastveno avtor. in zaprižeženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Prodaj svoje
posestvo
v mestu **Črnomelj**, obstoječe iz **gostilne**, znane pod imenom »Kožarjeva
gostilna«, **ledenice**, **mesnice**, **gospodarskih poslopij**, **zasebne hiše** z
velikim vrtom in dviščem ter s celim inventarom, koncesije itd.
Cena 60.000 kron. Potrebni kapital 30.000 kron. 176
Poblizje informacije daieta moji pisarni
v Ljubljani, Strelška ulica 29, in v Črnomlju.
Jos. Lončarić, podjetnik.

Po Najv. pooblastitvi Njeg. c. in kr. apostol. Veličanstva.
42. c. kr. državna loterija
za civilne dobrodelne namene v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežela.
Ta denarna loterija obsega 31.146 dobitkov v gotovini v
skupnem znesku 625.000 kron.
Glavni dobitok znaša
200.000 kron. 5268
Žrebanje bo javno na Dunaju, dne 22. januarja 1914. Srečka stane 4 krone.
Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zoll-
amtsstrasse 5, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštinih, brzozajavnih in železniš-
kih uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoj. — Srečka se
pošilja po poštne prosto. — Od c. kr. gen. ravn. drž. loterij (oddelek za dobrodel. loterije).

Razglas.

Ker je ponehala kužna bolezen v sežan-
skem okraju, je s 26. prosincem
semenj za parkljarje v Divači
zopet odprt.
Načelnik: **Al. Rebec.**

Daleč ven se je zasvetilo morje . . .
ali ostri morski zrak, napojen s soljo je žvižgal neprestano in delal kožo rdečo,
pekočo in krhko . . . Tu dobro služi
Dr. Dralleja Malattine
(nemastna krema za roke). — Varuje roke proti vremenskim vplivom in jih
dela odporne, voljne in zametnomehke. — Malattine ne maže in se ne spre-
jemlje, ne zapušča bleska in se lahko rabi vsak čas in ob vsaki priliki,
Pušica K — 70 in 120 po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in
boljših brivnicah.
Juri Dralle, Hamburg (Bodenbach) na L.

Štev. 53 ad. 102
Razglas.
Zaradi oddaje **mesne vožnje za leto 1914, 1915 in 1916** vršila se
bode pri mestnem magistratu ljubljanskem
dne 22. januarja t. l. ob 10. dopoldne
v pisarni mestnega stavbnega urada (v hiši meščanske imovine II. nadstropje)
javna pismena ponudbinska razprava. Ponudbe, kolekovane in opremljene z
vadajem 400 kron, v katerih je navesti za označeno prevzemo zahtevane enotne
cene v številkah in besedah, izročiti je zapечатeno do določenega roka pri
mestnem stavbnem uradu, kjer so tudi dražbeni pogoji ob navadnih urah vsa-
kemu udeležencu na vpogled razgrnjeni.
Tudi je v ponudbah izrecno izjaviti, da jemlje ponudnik na snanje
podučilo o dolžnosti, kolekovati ponudbinske pripomočke v smislu predpisov
celokupnega ministrstva z dne 3. aprila 1909 d. z. št. 61, ki se dobivajo pri
mestnem stavbnem uradu proti odškodnini 4 vinarjev za komad.
Na ponudbe, katere ne bodo povsem ustrezale dražbenemu raspisu in
dotičnim pogojem, na take, ki se bodo pogojno glasile in končno na take, ki
bi se prekasno ali celo naknadno vložile, se ne bode oziralo.
Izrecno se določa, da si mestna občina pridržuje neomejeno pravico,
razpisane vožnje po svojem preudarku oddati tudi drugemu, nego najnižjemu
ponudniku. Mestni magistrat si pridržuje tudi pravico pogodbo po preteku
dobavne dobe pod istimi pogoji, kakor v pretekli triletni dobi (1914—1916) z
podjetnikom za daljšo dobo treh let podaljšati.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 5. januarja 1914.

Na debelo. Na drobno.
Dober cen premog
vseh vrst prodaja
FRAN UHER, špediter
Ljubljana
Selenburgova ulica št. 4.
Koks. Brki.

Plesne toalete
svilnate, volnene in batistaste v najmodernejših barvah in vzorcih
priporoča 183
J. Grobelnik prej Franc Souvan sin
Ljubljana, Mestni trg št. 22.
Vzorci se razpošiljajo z obratno pošto.

LUIGI CALCO:
CERKVENE MIŠI
POVEST
IZ SEDA-
NJOSTI.

Kniga se dobiva v „Narodni knjigarni“ v Prešernovi ulici v
Ljubljani in stane broširana 2 kroni, vezana 3 K 20 v. s pošto
20 vinarjev več.

**Priporočamo našim
gospodinjam**

KOLINSKO CIKORIJO

iz **edine slovenske**
tovarne v Ljubljani

C. kr. kmetijska družba Kranjska v Ljubljani
(ustanovljena leta 1767)

je najstarejši kmetijski zastop v Avstriji, ki nudi svojim udom največje ugodnosti, ne da bi udje imeli kakšne druge denarne obveznosti, kakor da plačajo na leto 4 K udnine. Udje prejemajo družbeno glasilo „Kmetovalca“ zastoj.

„Kmetovalec“ s priloga „Kanjerojec“ in „Perutinar“ (XXXI. letnik)

je najstarejši, najboljše in bogato s podobami opremljen kmetijski list v slovenskem jeziku, ki ne sme manjkati v nobeni slovenski kmetijski hiši, kjer jim je kaj mar za gospodarski napredek. Izhaja v obsegu dveh pol po dvakrat na mesec. Naročnina je 4 K na leto. Za ude kranjske kmetijske družbe zastoj. Posamezne številke zastoj na ogled. 4744

Gospodarske potrebščine,

kakor sadno drevje, semena, umetna gnojila, močna krmila itd., dobivajo udje c. kr. kmetijske družbe v najboljši kakovosti, z zajamčeno vsebino po najnižjih cenah ter je vsaka prevara izključena.

Med zlatorumen, trčan, zajamčeno čist, v dežicah s 4 1/2 kg vsebine, razpošilja po K 8.50
Čebelarstvo Ilirska Bistrica.

Stabin pekovskega pomočnika

ki je zmožen vsaj nekoliko tudi slaščičarije. Plača po dogovoru. Nastop službe lahko takoj.

Oglasiti se je na: **F. ČERIN, Gerško, Primorsko.** 272

! ? ? ? !

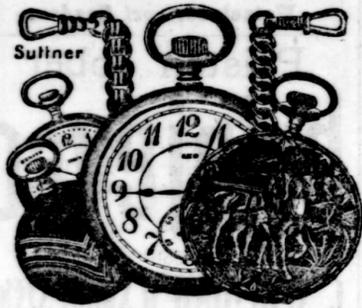
Cenjenemu občinstvu vjudno naznanjam, da sem nakupil od gg. Dreiseja in prošta Elberta večjo množino rizlinga in salon-cvlička (takoimenovanega Stadtbergerja) iz **Trške gore** pri Novem mestu, katerega bom zajamčeno pristnega točil

v gostilni „Leon“
Florjanska ulica št. 6.

Mestni trg **H. Suttner, Ljubljana** Mestni trg št. 25. št. 25.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine.

Tovarniška znamka

„IKO“

Zastopstvo tvornice ur **„ZENITH“.**

CENIKI ZASTONJ IN POSTNINE PROSTO!

J. Zamljen

čevljarski mojster v Ljubljani, **Gradišče 4** izvršuje vsa čevljarska dela do najfinjše izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje. Za naročila z dežele zadostuje kot mera pripisan čevlji. 128

Ako se hočete zabavati in užiti par veselih ur, naročite si

MUHE

kratkočasne zgodbe.

Spisal **Blaz Fohlin.**
Broširano K 1 50, vezano K 2 40.

Dobiva se v 4285
Narodni knjigarni v Ljubljani.

RAZNOŠEVANJE PISAVE POTOM STEKLENE PLOŠČE.

To je najnovejša iznajdba na tem polju, katero vpeto pod imenom „Opalograph“ odtisi, ki so apravljeni s tem aparatom, ne izgledajo kot kopije ampak kakor originalna t. j. osebna pisma (posebno važno za odposiljatelje ponudb itd.) Vsak nevajen napravi lahko od vsakega s tinto in peresom ali pisalnim strojem zgotovljenega originala (tudi šķica ali risba) več tisoč kopij v zaželjeni barvi (even. vsaka kopija v različni barvi). Aparat je zelo preprost in ne zahteva nobene stiskalnice in tudi ne pride nobena masa (želatin itd.) ali gosta tinta v poštev. Ceniki, vzorci tiska in reference zastoj. **Brezobvezno razkazovanje.**

THE REX Co., Ljubljana, Šelenburgova ulica 7. Telefon št. 38.
Zaloga pisalnih in raznoševalnih strojev, njih potrebnih ter pisarniških oprav.

Fr. P. Zajec

izprašan optik, zalagatelj c. kr. armade, vojne morarice, domobrancev itd. 123
Ljubljana, Stari trg št. 9.

Očala in ščipalniki po strokovnjaških in zdravniških predpisih. — Z elektr obratom moderno urejena delavnica

Najnovejši cenik brezplačno!

3 Cene brez konkurence! 3

Prodaja vseh vrst klobukov in zimskega kinča kar je še v zalogi pod tovarniško ceno
Priporoča se cvetke za plesne venčke v največji izbiri, kakor tudi za maske in v to stroko spadajoča dela.

: Modni salon STUCHLY-MASCHKE : 208
Zidovska ulica.

3 Cene brez konkurence! 3

11-50 Velika zaloga 15-50

najfinejših, trpežnih in nogi najbolj priljubljenih

čevljev

za dame, gospode in otroke.

Viktorija Sterniša

Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Gg. učiteljem, učiteljicam in drž. uradnikom 15% popusta.

Anton Bajec

Umetni in trgovski vrtnar naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov 127

cvetlični salon samo pod **Trančo št. 2.**

poleg Čevljarskega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, frakov itd

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na **Tržaški cesti št. 34.**

Klobuke cilindre in čepice
Velika zaloga najmodernejših slamnikov. **IVAN SOKLIČ.**
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri priporoča
Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

1889.

25

1914.

letni obstoj domače tvrdke.

Lud. Černe

juvelir in trgovec z urami

Ljubljana, **Wolfova ulica št. 3.**

Poročni prstani lastnega izdelka, kakor tudi : kompletne kasete namiznega orodja : po najnižjih cenah.

Lastna delavnica z električnim obratom.

Pri nakupu blaga zahtevajte potrdilo o vplačanem znesku. Za one, ki zbero do 15. junija 1914 največje število plačilnih listov, oziroma ki dosežejo najvišjo svoto vplačanih zneskov, so določeni brezplačni številni kratni predmeti v zlatu in srebru.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dejniška glavnica 8,000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondl okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v **Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.**

Sprejema vloge na knjižico in na tekoči račun **4 3/4 %** Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 4/4 %** = = = vsah vrst po dnovnem kurzu. = = =